Komparativna analiza poslovanja na temelju financijskih izvještaja u telekomunikacijskoj djelatnosti

Buvinić, Antonija

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:115281

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

KOMPARATIVNA ANALIZA POSLOVANJA NA TEMELJU FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA U TELEKOMUNIKACIJSKOJ DJELATNOSTI

Mentor:
Dr.sc. Tina Vuko

Student:
Antonija Buvinić, 5150388

Split, rujan 2017.

SADRŽAJ:

1. UVOD 1

2. REGULATORNI OKVIR FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ 2

3. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI 5

3.1. Bilanca 7

3.2. Račun dobiti i gubitka 13

3.3. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti 15

3.4. Izvještaj o novčanom toku 17

3.5. Izvještaj o promjenama kapitala (glavnice) 18

3.6. Bilješke uz financijske izvještaje 19

4. TEHNIKE I POSTUPCI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA 21

4.1. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja 22

4.2. Analiza poslovanja putem financijskih pokazatelja – pojedinačni pokazatelji 23

4.2.1. Pokazatelji likvidnosti 24

4.2.2. Pokazatelji zaduženosti 25

4.2.3. Pokazatelji aktivnosti 27

4.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti 28

4.2.5. Pokazatelji profitabilnosti 28

4.2.6. Pokazatelji investiranja 29

5. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA U TELEKOMUNIKACIJSKOJ DJELATNOSTI 30

5.1. Telekomunikacijski sektor u Hrvatskoj 30

5.2. Odabrana poduzeća iz telekomunikacijske djelatnosti 30

5.2.1. Hrvatski telekom d.d. 30

5.2.2. OT - Optima telekom d.d. 31

5.2.3. Vipnet d.o.o. 32

5.3. Analiza financijskih izvještaja odabranih poduzeća iz telekomunikacijske djelatnosti 32
5.3.1. Horizontalna i vertikalna analiza 32
5.3.1.1. Horizontalna i vertikalna analiza Hrvatskog telekoma d.d. .. 33
5.3.1.2. Horizontalna i vertikalna analiza OT – Optima telekoma d.d... 36
5.3.1.3. Horizontalna i vertikalna analiza Vipneta d.o.o. 39
5.3.2. Analiza putem temeljnih financijskih pokazatelja 41
5.3.2.1. Pokazatelji likvidnosti 41
5.3.2.2. Pokazatelji zaduženosti 42
5.3.2.3. Pokazatelji aktivnosti 44
5.3.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti 45
5.3.2.5. Pokazatelji profitabilnosti 45
6. ZAKLJUČAK 47
LITERATURA 49
POPIS SLIKA I TABLICA 51
SAŽETAK 53
ABSTRACT 54
PRILOZI 55
PRILOG 1. - HRVATSKI TELEKOM d.d. - BILANCA 55
PRILOG 2 - HRVATSKI TELEKOM d.d. – RAČUN DOBITI I GUBITKA 58
PRILOG 3 – OT - OPTIMA TELEKOM d.d. - BILANCA 60
PRILOG 4 – OT – OPTIMA TELEKOM d.d. - RAČUN DOBITI I GUBITKA 63
PRILOG 5 – VIPNET d.o.o. - BILANCA 65
PRILOG 6 – VIPNET d.o.o. - RAČUN DOBITI I GUBITKA 66

1. UVOD

Cilj financijskog izvještavanja jest informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća i o uspješnosti poslovanja. Financijski izvještaji predstavljaju temeljnu podlogu i polaznu točku za analizu poslovanja poduzeća. Oni pružaju informacije o poduzeću, i to o njegovoj imovini, obvezama, glavnici, prihodima i rashodima (financijskom rezultatu), ostalim promjenama glavnice te novčanim tijekovima.
Analiza financijskih izvještaja je najbitniji dio cjelokupne analize poslovanja društva jer temeljni financijski izvještaji daju potrebne informacije i omogućuju uvid u realno stanje i poslovanje trgovačkog društva.

U radu se analizira poslovanje izabranih poduzeća u telekomunikacijskoj djelatnosti (Hrvatski telekom d.d., OT-Optima telekom d.d. i Vipnet d.o.o.) kako bi se uočile potencijalne slabosti, prednosti pojedinih poduzeća, trendovi poslovanja u djelatnosti te dale preporuke za eventualno unaprjeđenje budućeg poslovanja. Dakle, cilj rada je da se na temelju analize podataka iz financijskih izvještaja ocijene performanse poslovanja izabranih poduzeća u telekomunikacijskoj djelatnosti te procijene buduće perspektive njihova poslovanja.

Prilikom izrade rada korištene su opće znanstvene metode poput indukcije i dedukcije, metoda deskripcije i kompilacije te specifične metode analize financijskih izvještaja.

2. REGULATORNI OKVIR FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ

U Republici Hrvatskoj je Zakonom o računovodstvu[1] uređeno vođenje računovodstva poduzetnika, razvrstavanje poduzetnika i grupa poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja i tijelo za donošenje standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, izvještaj o plaćanjima javnom sektoru, revizija godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, sadržaj godišnjeg izvješća, javna objava godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, Registar godišnjih financijskih izvještaja te obavljanje nadzora.

Odredbe Zakona o računovodstvu i svega prethodno navedenog dužni su primjenjivati poduzetnici.

Poduzetnici se u Republici Hrvatskoj, prema Zakonu o računovodstvu, razvrstavaju na mikro, male, srednje i velike, a ovisno o pokazateljima utvrđenim na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju financijski izvještaji. Pokazatelji na temelju kojih se razvrstavaju poduzetnici su:

- iznos ukupne aktive,
- iznos prihoda,
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine.

Mikro poduzetnici su oni koji ne prelaze granične pokazatelje u dva od slijedeća tri uvjeta:[2]

- ukupna aktiva 2.600.000,00 kn,
- prihod 5.200.000,00 kn,
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 10 radnika.

Mali poduzetnici su oni koji ne prelaze dva od slijedećih uvjeta:[3]

- ukupna aktiva 30.000.000,00 kn,

[1]Narodne novine (2015, 2016): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15, 134/15, 120/16, čl. 1.
[2]Ibid., čl. 5. st. 2.
[3]Ibid, čl. 5. st. 3.

- prihod 60.000.000,00 kn,
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine 50.

Srednji poduzetnici su oni koji prelaze dva uvjeta koji su navedeni prethodno, kod uvjeta za male poduzetnike, ali ne prelaze dva od slijedećih uvjeta:[4]

- ukupna aktiva 150.000.000,00 kn,
- prihod 300.000.000,00 kn,
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine 250.

Veliki poduzetnici su oni koji prelaze dva uvjeta koji su navedeni prethodno, odnosno koji prelaze dva od navedena tri uvjeta koje ne smiju prijeći srednji poduzetnici. Osim toga, velikim poduzetnicima se, prema Zakonu o računovodstvu, smatraju i banke, štedne banke, stambene štedionice, institucije za elektronički novac, društva za osiguranje, leasing društva, pravne osobe koje obavljaju djelatnost faktoringa, društva za upravljanje investicijskim fondovima i zasebna imovina bez pravne osobnosti kojom oni upravljaju, društva za upravljanje investicijskim fondovima i imovina investicijskih fondova s pravnom osobnosti, društva za upravljanje obveznim odnosno dobrovoljnim mirovinskim fondovima i zasebna imovina kojom oni upravljaju te mirovinska osiguravajuća društva.[5]

Poduzetnik koji je osnovan sukladno propisima Republike Hrvatske i čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište bilo koje države članice kako je određeno zakonom kojim se uređuje tržište kapitala su subjekti od javnog interesa. Subjektima od javnog interesa smatraju se također: [6]

- kreditne institucije kako je određeno zakonom kojim se uređuju kreditne institucije,
- institucije za elektronički novac kako je određeno zakonom kojim se uređuju institucije za elektronički novac,
- društva za osiguranje kako je određeno zakonom kojim se uređuje osiguranje,
- društva za reosiguranje kako je određeno zakonom koji se uređuje osiguranje,
- leasing-društva kako je određeno zakonom kojim se uređuje leasing,
- društva za upravljanje UCITS fondovima kako je određeno zakonom kojim se uređuju investicijski fondovi s javnom ponudom,

[4]Ibid, čl. 5. st. 3.
[5]Ibid, čl. 5. st. 5.
[6]Ibid, čl. 3., st. 1.

- društva za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima kako je određeno zakonom kojim se uređuju alternativni investicijski fondovi,
- UCITS fondovi kako je određeno zakonom kojim se uređuju otvoreni investicijski fondovi s javnom ponudom,
- alternativni investicijski fondovi kako je određeno zakonom kojim se uređuju alternativni investicijski fondovi,
- mirovinska društva koja upravljaju obveznim mirovinskim fondovima, mirovinska društva koja upravljaju dobrovoljnim mirovinskim fondovima, dobrovoljni mirovinski fondovi, obvezni mirovinski fondovi i mirovinska osiguravajuća društva kako je određeno zakonom kojim se uređuju mirovinska osiguravajuća društva,
- društva za dokup mirovine kako je određeno zakonom kojim se uređuje doživotna otpremnina, odnosno dokup mirovine,
- faktoring-društva kako je određeno zakonom kojim se uređuje faktoring,
- investicijska društva, burze, operateri MTP-a, središnja klirinška depozitarna društva, operateri središnjeg registra, operateri sustava poravnanja i/ili namire i operateri Fonda za zaštitu ulagatelja kako je određeno zakonom kojim se uređuje tržište kapitala,
- trgovačka društva i druge pravne osobe od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku i trgovačka društva od posebnog interesa u kojima Republika Hrvatska ima vlasništvo manje od 50% sukladno odluci Vlade republike Hrvatske kojom se utvrđuje popis trgovačkih društava i drugih pravnih osoba od strateškog i posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, osim pravnih osoba koje vode poslovne knjige i sastavljaju financijske izvještaje u skladu s propisima kojima se uređuje proračunsko računovodstvo ili računovodstvo neprofitnih organizacija.

Društva analizirana u ovom radu, Hrvatski telekom i Optima, subjekti su od javnog interesa i uvršteni su na Uređeno tržište Zagrebačke burze.

3. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

Cilj financijskog izvještavanja jest informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća i o uspješnosti poslovanja. Informirati korisnike znači predočiti im sve relevantne i istodobno pouzdane informacije u obliku i sadržaju prepoznatljivom i razumljivom osobama kojima su namijenjene.[7]

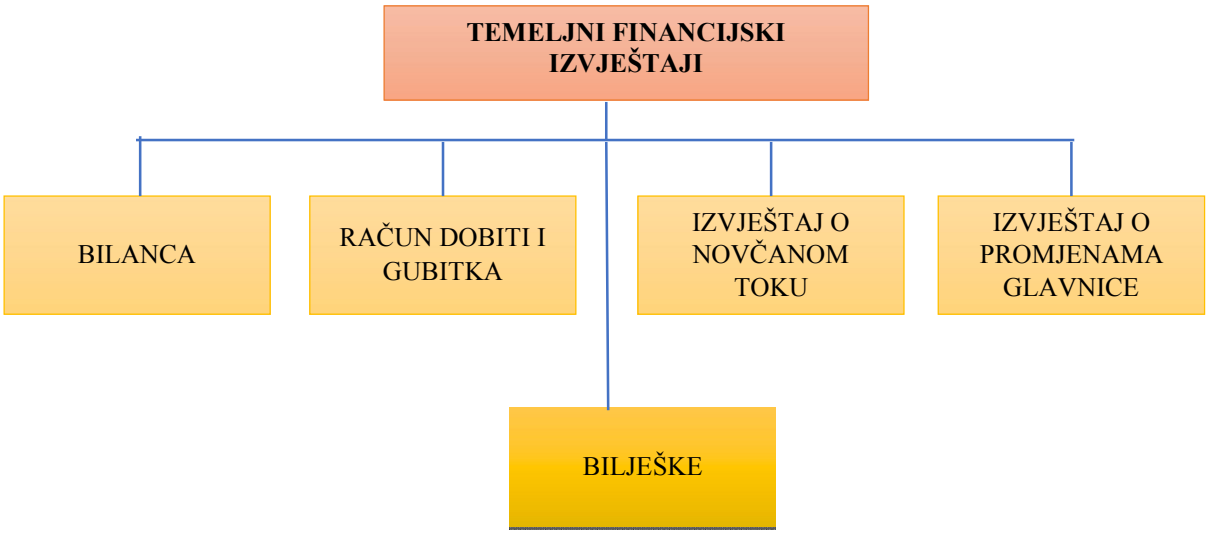
Financijski izvještaji predstavljaju temeljnu podlogu i polaznu točku za analizu poslovanja poduzeća. Oni pružaju informacije o poduzeću, i to o njegovoj imovini, obvezama, glavnici, prihodima i rashodima (financijskom rezultatu), ostalim promjenama glavnice te novčanim tijekovima. Zadatak računovodstva kao uslužne funkcije prijeko potrebne za upravljanje poduzećem jest „prikupljanje i obrada podataka financijske prirode te prezentiranje dobivenih informacija zainteresiranim korisnicima.“[8]Kao sredstvo informiranja koriste se financijski izvještaji. Temeljni financijski izvještaji su:[9]

1. izvještaj o financijskom položaju (bilanca),
2. račun dobiti i gubitka,
3. izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti,
4. izvještaj o novčanim tokovima,
5. izvještaj o promjenama kapitala,
6. bilješke uz financijske izvještaje.

Bilanca je financijski izvještaj koji daje informacije o financijskom stanju poduzeća. Financijski izvještaj koji pruža informacije o financijskom rezultatu poduzeća naziva se račun dobiti i gubitka. Izvještaj o novčanom tijeku je financijski izvještaj koji prikazuje izvore pribavljanja i način uporabe novca. Izvještaj o promjenama glavnice daje informacije o politici raspodjele zarada na dio koji se isplaćuje vlasnicima i dio koji ostaje poduzeću.

Financijski izvještaj koji pruža dodatne informacije i detaljnija objašnjenja pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvještaja naziva se bilješke uz financijske izvještaje

[7]Žager, K. et. al. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia d.o.o., Zagreb, str. 52.
[8]Ibid
[9]Narodne novine (2015, 2016): Zakon o računovodstvu, broj 78/15, 134/15, 120/16, čl. 19.

Slika 1.: Temeljni financijski izvještaji

Izvor: Žager, K. et. al. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia d.o.o., Zagreb, str. 52.

Svi navedeni izvještaji međusobno su povezani i upućeni jedni na druge. Neki su statičnog karaktera kao npr. bilanca jer prikazuju situaciju u određenoj točki vremena, a drugi pokazuju promjene ekonomskih kategorija u određenom razdoblju te stoga imaju dinamički karakter, npr. račun dobiti i gubitka.

Promatrani zajedno, u međusobnoj interakciji, govore o „zdravstvenom stanju“ nekog poduzeća, a utvrditi i razumjeti to „stanje“ znači imati mogućnost donositi primjerene i racionalne poslovne odluke.[10]

Temeljni financijski izvještaji moraju pružiti istinit, fer i pouzdan pregled imovine, obveza i kapitala, promjene financijskog položaja te dobiti i gubitka. Kako bi zadovoljili potrebe raznih korisnika, financijski izvještaji moraju imati i posebna kvalitativna obilježja, a to su:[11]

- razumljivost - obilježje koje se odnosi na korisnika informacija, a podrazumijeva da informacije sadržane u financijskim izvještajima budu razumljive korisniku koji je dobar poznavatelj računovodstva kako bi ispravno donosio poslovne odluke
- važnost - obilježje koje korisniku pomaže pri ocjenjivanju prošlih, sadašnjih i budućih događaja. Informacija mora biti važna za korisnika, a na važnost utječe priroda i

[10]Ibid, str. 53.
[11]Ibid

značaj same informacije. Kod nekih je informacija sama vrsta informacije dovoljna da odredi njenu važnost, dok su u drugim slučajevima važni i značajnost i priroda,

- pouzdanost - je također vrlo važno obilježje koje je povezano sa odlučivanjem. Kako bi informacija bila pouzdana u sebi ne smije sadržavati značajne pogreške kako bi se korisnici mogli pouzdati da informacija vjerno prikazuje ono što predstavlja,
- usporedivost - se postiže na način da financijski izvještaji moraju imati usporedive informacije kako bi ih korisnici mogli uspoređivati s prošlim izvještajima ili sa drugim poduzećima. Financijski izvještaji moraju primjenjivati istu formu odnosno oblik.

Kako bi se na koristan način iskoristili podaci koje pružaju financijski izvještaji, važno je znati analizirati te podatke i od njih dobiti potrebne informacije. Analiza financijskih izvještaja je, dakle, proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u korisne informacije relevantne za upravljanje. Prikupljeni podaci se koriste za daljnje poslovanje, a tvrtka temeljem njih može uvidjeti gdje eventualno griješi, u čemu je dobra, koje stavke su porasle, a koje su se smanjile te za isto treba utvrditi razloge nastanka.

3.1. Bilanca

Bilanca se ubraja u temeljne financijske izvještaje. Poduzeća imaju obvezu sastavljanja bilance krajem svake poslovne godine, a ona se većinom poklapa s kalendarskom godinom.

Riječ bilanca potječe od latinske riječi „bi-lanx“, gdje se „bi“ prevodi kao dvostruki, a „lanx“ kao zdjelica vage što u konačnici označava dvije zdjelice. Vaga je simbol ravnoteže, a temeljno pravilo svake bilance je da ukupna vrijednost aktive mora biti jednaka ukupnoj vrijednosti pasive. Ova jednakost poznata ja kao načelo bilančne ravnoteže.

Bilanca je financijski izvještaj koji za razliku od ostalih izvještaja prikazuje podatke na određeni datum, a ne razdoblje. Sastoji se od dva dijela, aktive i pasive. Aktiva prikazuje imovinu kojom poduzeće raspolaže, dok pasiva prikazuje podrijetlo imovine koje može biti vlastiti kapital i obveze. Aktiva mora biti jednaka pasivi, dakle imovina mora biti u ravnoteži s glavnicom i obvezama.
Bilančna ravnoteža kao osnovna značajna bilance posljedica je promatranja imovine s dva motrišta. Imovina se jednom razvrstava prema stvarnoj funkciji koju ona obavlja u procesu

poslovanja i u knjigovodstveno-tehničkom i bilančnom smislu i nazivamo je aktivom, a drugi put se razvrstava prema funkciji koja je toj imovini namijenjena i odakle je imovina nabavljena i nazivamo je pasivom. Ukupna aktiva mora uvijek biti jednaka ukupnoj pasivi. Osnovna značajka bilance je bilančna ravnoteža: imovina = obveze + kapital.

Tablica 1. prikazuje strukturu bilance.

Tablica 1.: Struktura bilance

AKTIVA	PASIVA
A. Potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital B. Dugotrajna imovina • Nematerijalna imovina • Materijalna imovina • Financijska imovina • Potraživanja • Odgođena porezna imovina C. Kratkotrajna imovina • Zalihe • Potraživanja • Financijska imovina • Novac u banci i blagajni D. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi E. Ukupna aktiva F. Izvanbilančni zapisi	A. Kapital i rezerve • Temeljni (upisani) kapital • Kapitalne rezerve • Rezerve iz dobiti • Revalorizacijske rezerve • Rezerve fer vrijednosti • Zadržana dobit ili preneseni gubitak • Dobit ili gubitak poslovne godine • Manjinski interes B. Rezerviranja C. Dugoročne obveze D. Kratkoročne obveze E. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja F. Ukupna pasiva G. Izvanbilančni zapisi

Izvor: izrada autorice prema Belak, V. i sur. (2011): Računovodstvo poduzetnika, RRIP Plus d.o.o., Zagreb, str. 49.

Kao što se vidi iz tablice 1., bilanca je strukturirana od dva dijela. Lijeva strana predstavlja imovinu kojom poduzeće raspolaže, a desna strana izvore financiranja imovine.

Imovina je ukupna vrijednost resursa ili prava kojima poduzeće raspolaže ili su pod njegovom nepobitnom kontrolom s ciljem ostvarenja predviđenog poduhvata i ekonomske koristi. Imovina poduzeća dijeli se na dugotrajnu i kratkotrajnu imovinu. Osnova karakteristika dugotrajne imovine je da se u poslovanju koristi kroz duži niz godina, odnosno više poslovnih ciklusa, dok se od kratkotrajne imovine očekuje da bude realizirana unutar jedne godine ili tijekom jednog ciklusa poslovanja.

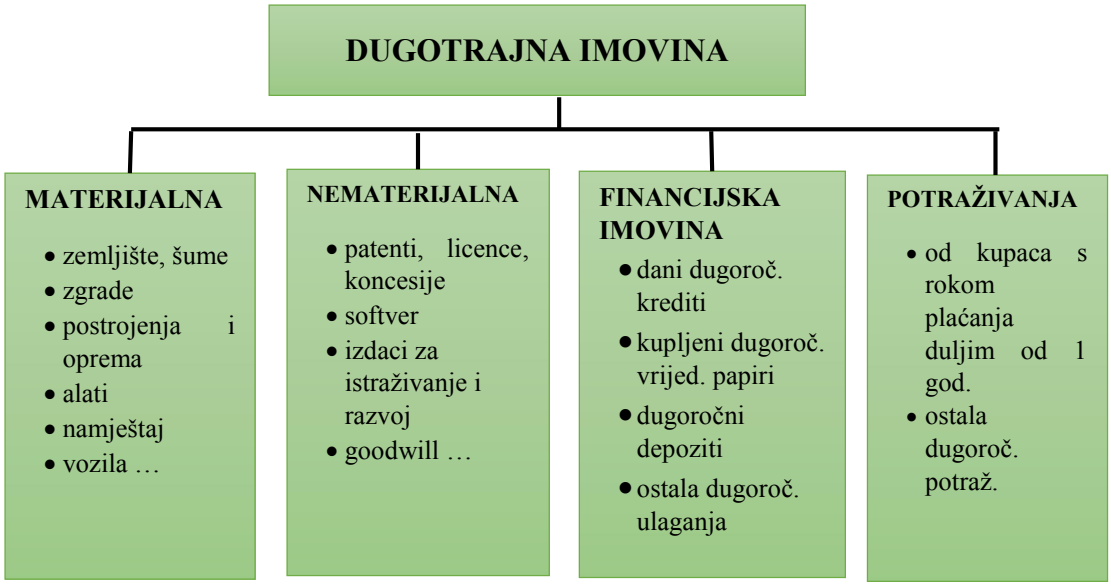
Dugotrajna imovina se sastoji od nematerijalne imovine, materijalne imovine, financijske imovine i dugotrajnih potraživanja.

Nematerijalnu imovinu čine: izdaci za razvoj, patenti, koncesije, zaštitni znak i ostala slična prava, goodwill i predujmovi za nematerijalnu imovinu.

Materijalna imovina se sastoji od: zemljišta i šuma, građevinskih objekata, postrojenja i opreme, alata, pogonskog i uredskog inventara, namještaja, transportnih uređaja, biološke imovine, ulaganja u nekretnine, predujmova za materijalnu imovinu i ostale materijalne imovine. Za materijalnu i nematerijalnu imovinu (osim zemljišta i šuma) obračunava se amortizacija.

Dugotrajna financijska imovina predstavlja dugotrajna ulaganja kod drugih subjekta s ciljem ostvarivanja dobiti, a sastoji se od: udjela u povezanim poduzećima, zajmova povezanih poduzeća, sudjelujućih interesa, ulaganja u vrijednosne papire, danih kredita, depozita, kaucija i ostalih dugotrajnih ulaganja.

Dugotrajna potraživanja čine: potraživanja od povezanih poslovnih subjekata, potraživanja na osnovi prodaje na kredit ili ostalih potraživanja.[12]

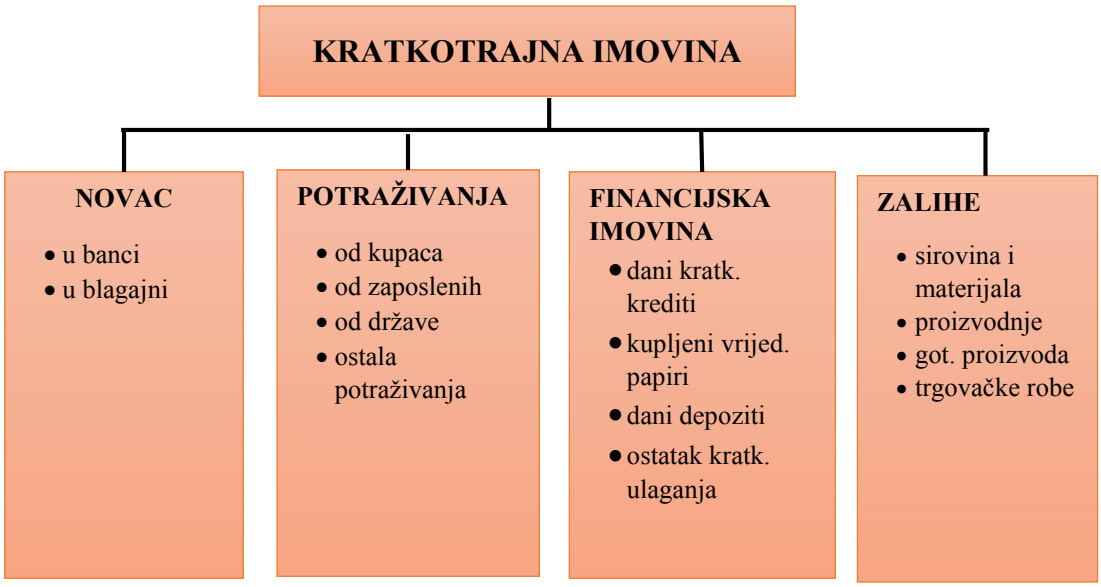
Slika 2.: Oblici dugotrajne imovine

Izvor: izrada autorice prema Žager, K. et. al. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia d.o.o., Zagreb, str. 37.

[12]Dražić-Lutilsky, I. et. al. (2010): Računovodstvo, 3. izmijenjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 56.

Kratkotrajna imovina se sastoji od zaliha, potraživanja, financijske imovine i novca.

Zalihe su materijalnog oblika, a sastoje se od sirovina i materijala, proizvodnje u tijeku, gotovih proizvoda, trgovačke robe, predujmova i ostale imovine namijenjene prodaji. Potraživanja su dio kratkotrajne imovine od kojeg se očekuje transformacija u novac u razdoblju do jedne godine. U potraživanja se ubraja: potraživanja od povezanih poslovnih subjekata, potraživanja od kupaca, potraživanja za više plaćene iznose na osnovi dobiti, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od države i ostala potraživanja. Kratkotrajna financijska imovina je imovina koja je plasirana kod drugih poslovnih subjekata i očekuje se povrat novaca u razdoblju do jedne godine, a sastoji se od: udjela u povezanim poduzećima, zajmova povezanim poduzećima, vrijednosnih papira, danih kredita, depozita, kaucija, vlastite dionice i udjela i ostalih kratkotrajnih ulaganja. Novac u banci i blagajni se sastoji od žiroračuna, deviznog računa, akreditiva i ostale novčane imovine.

Slika 3.: Oblici kratkotrajne imovine

Izvor: izrada autorice prema Žager, K. et. al. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia d.o.o., Zagreb, str. 36.

U aktivu ulaze i pozicije potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital. Potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital se javljaju kod dioničarskih društava koja emitiraju dionice i prodaju ih na otplatu dioničarima.

Pasiva bilance sastoji se od kapitala (glavnice) i obveza. Kapital se definira kao ostatak imovine nakon odbitka svih njegovih obveza. Sastoji se od sredstava koja uloži vlasnik ili vlasnici u poduzeće. Razlika između vrijednosti ukupne imovine i ukupne vrijednosti obveza predstavlja kapital. Prilikom naplate potraživanja vjerovnici imaju pravo prvenstva te ono što preostane nakon povećanja ili smanjenja kapitala. Kapital se povećava prilikom ulaganja vlasnika te zadržavanjem zarada iz profitabilnog poslovanja (zadržana dobit). Povlačenje novca i druge imovine iz poduzeća od strane vlasnika, kao i ostvarivanje gubitaka iz neprofitabilnog poslovanja rezultirat će smanjenjem kapitala.
Stavke koje čine kapital su:

- upisani kapital,
- kapitalne rezerve,
- revalorizacijske rezerve,
- rezerve dobiti (zakonske rezerve, statutarne rezerve, rezerve za otkup vlastitih dionica, vlastite dionice i udjeli i ostale rezerve),
- zadržana dobit ili preneseni gubitak,
- dobit ili gubitak tekuće godine.

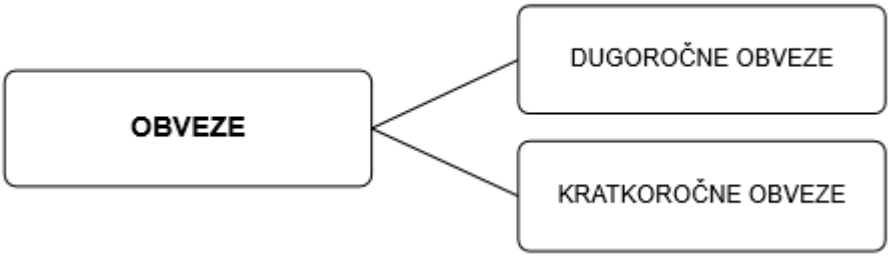
Rezerviranja za rizike i troškove je pozicija pasive koja nastaje u slučaju kada se procjenjuje visina troškova za koje se vjeruje da će nastati u idućoj godini, pa su u svezi s tim stvorene obveze. U rezerviranja ubrajamo: rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze, rezerviranja za porezne obveze i druga rezerviranja.

Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućih razdoblja predstavljaju obračunane troškove u slučaju kada trošak prethodi izdatku.[13]

Obveze su uvijek rezultat prošlih poslovnih događaja koji zahtijevaju da poslovni subjekti izvrše plaćanja u novcu, isporuče robu ili izvrše uslugu.[14]Obveze jesu „dugovi poduzeća koji su proizašli iz prošlih događaja za čije se podmirenje očekuje smanjenje resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi“[15]

[13]Dražić-Lutilsky, I. et. al. (2010): Računovodstvo, 3. izmijenjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 58.
[14]Ibid
[15]Žager, K. et. al. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia d.o.o., Zagreb, str. 53.

Podjela obveza prema ročnosti prikazana je slikom 4.

Slika 4.: Obveze prema ročnosti

Izvor: Žager, K. et. al. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia d.o.o., Zagreb, str. 54.

Kao što je vidljivo iz slike 4., obveze prema roku dospijeća se mogu podijeliti na dugoročne i kratkoročne obveze. Dugoročne obveze imaju rok dospijeća duži od godine dana, a kratkoročne obveze su obveze s rokom dospijeća do godine dana.

Najčešće dugoročne obveze su obveze za primljene dugoročne kredite i obveze za izdane dugoročne obveznice, a najčešće kratkoročne obveze su obveze prema dobavljačima, obveze za izdane kratkoročne vrijednosne papire, obveze za primljene kratkoročne pozajmice i sl., a u tablici 2. je prikazano razvrstavanje obveza i vrste dugoročnih i kratkoročnih obveza.

Tablica 2.: Razvrstavanje obveza

OBVEZE	
DUGOROČNE OBVEZE	**KRATKOROČNE OBVEZE**
• obveze prema povezanim poduzetnicima • obveze za zajmove, depozite i sl. • obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama • obveze za predujmove • obveze prema dobavljačima • obveze po vrijednosnim papirima • ostale dugoročne obveze • odgođene porezne obveze	• obveze prema povezanim poduzetnicima • obveze za zajmove, depozite i sl. • obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama • obveze za predujmove • obveze prema dobavljačima • obveze po vrijednosnim papirima • obveze prema zaposlenicima

	• obveze za poreze, doprinose i slična davanja • obveze s osnove udjela u rezultatu • obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji • ostale kratkoročne obveze

Izvor: izrada autorice prema Dražić-Lutilsky, D. etal. (2010): Računovodstvo, 3. izmijenjeno izdanje, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 60.

3.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je izvještaj koji korisnicima pruža informacije o uspjehu društva za jedno računovodstveno razdoblje. Izvještaj o dobiti sadrži prihode, rashode i poslovni rezultat kao razliku prihoda i rashoda između dva datuma bilance.[16]

Račun dobiti i gubitka pokazuje uspješnost poslovanja poduzeća i koristi se kao glavni pokazatelj profitabilnosti poduzeća. Pod uspješnosti poslovanja podrazumijeva se sposobnost ostvarivanja određenih ciljeva, a prvenstveno cilja profitabilnosti poslovanja. Sučeljavanjem prihoda i rashoda ostvarenih u obračunskom razdoblju dobiva se uvid u ostvareni financijski rezultat, a upravo to omogućava račun dobiti i gubitka.

U Republici Hrvatskoj je obračunsko razdoblje za koje se obavezno sastavlja izvještaj rezultatima poslovanja (račun dobiti i gubitka) kalendarska godina, ali se izvještaj može sastavljati i za kraće razdoblje, a u izvještaju je važno naglasiti na koje se razdoblje podaci odnose.

Osnovne razlike između bilance i izvještaja o dobiti su u tome što bilanca daje pregled stanja imovine, obveza i kapitala na određeni dan, a izvještaj o dobiti prikazuje prihode, rashode i poslovni rezultat za određeno obračunsko razdoblje. Podaci bilance su početna stanja u narednom obračunskom razdoblju (prisutan je kontinuitet podataka bilance), dok je izvještaj o

[16]Gulin, D. et. al. (2006): Računovodstvo trgovačkih društava, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 725.

dobiti za naredno razdoblje izvještaj s potpuno novim podacima o uspješnosti poslovanja u narednom razdoblju.[17]

Prihodi i rashodi u računu dobiti i gubitka se promatraju kroz njihov utjecaj na povećanje ili smanjenje ekonomske koristi. Prema tome, prihodi prikazuju povećanje ekonomske koristi u obliku priljeva sredstava ili smanjenja obveza, a rashodi prikazuju smanjenje ekonomske koristi u obliku odljeva sredstava ili povećanja obveza.[18]

Dobit predstavlja povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja. Gubici predstavljaju smanjenje ekonomske koristi tijekom obračunatog razdoblja. Utvrđuju se sučeljavanjem prihoda i rashoda kao što je prikazano na slici 5.

FINANCIJSKI REZULTAT = PRIHODI – RASHODI
PRIHODI > RASHODA = DOBIT
PRIHODI < RASHODA = GUBITAK

Slika 5.: Utvrđivanje financijskog rezultata

Izvor: Dražić-Lutilsky, I. et. al. (2010): Računovodstvo, 3. izmijenjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 75.

Struktura računa dobiti i gubitka sastoji se od prihoda, rashoda i financijskog rezultata, a prikazana je u tablici 4.

Tablica 3.: Struktura računa dobiti i gubitka

Oznaka pozicije	Naziv pozicije
I.	POSLOVNI PRIHODI
II.	POSLOVNI RASHODI
III.	FINANCIJSKI PRIHODI
IV.	FINANCIJSKI RASHODI
V.	UKUPNI PRIHODI
VI.	UKUPNI RASHODI
VII.	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA

[17]Dražić-Lutilsky, I. et. al.(2010): Računovodstvo, 3. izmijenjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 75.
[18]Žager, K. et. al. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia d.o.o., Zagreb, str. 67.

VIII	POREZ NA DOBIT
IX.	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA

Izvor: Dražić-Lutilsky, I. et. al. (2010): Računovodstvo, 3. izmijenjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 81.

Prihodi s obzirom na svoj karakter i pojavni oblik u poslovnom procesu mogu biti:

- prihodi od poslovanja - se ostvaruju prodajom proizvoda, trgovačke robe ili pružanjem usluge, ovisno o tome koja je priroda poslovanja nekog poduzeća. Pojavljuju se još u obliku prihoda od dotacija, subvencija, kompenzacija, regresa, premija i dr.,
- prihodi od financiranja - se ostvaruju temeljem ulaganja viška raspoloživih novčanih sredstava, a pojavljuju se u obliku pozitivnih kamata, pozitivnih tečajnih razlika, prihoda od dividendi,

Rashodi s obzirom na svoj karakter i pojavni oblik u poslovnom procesu mogu biti:

- rashodi poslovanja - nastaju kao rezultat obavljanja osnove djelatnosti poduzeća. Javljaju se u obliku troškova proizvodnje, rashoda nabave trgovačke robe, administracijskih rashoda,
- rashodi financiranja - nastaju kao posljedica pribavljanja, korištenja i vraćanja financijskih sredstva. U financijske rashode se ubrajaju negativne kamate, negativne tečajne razlike, smanjenje vrijednosti kratkoročnih i dugoročnih financijskih ulaganja,

Financijski rezultat se računa kao razlika između prihoda i rashoda. On može biti pozitivan i negativan. Ako su prihodi veći od rashoda tada je ostvareni pozitivan financijski rezultat, tj. dobit. U obrnutom slučaju, kada su rashodi veći od prihoda tada je ostvaren negativan financijski rezultat, tj. gubitak.

3.3.Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja,[19] Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti razdoblja je sastavni dio financijskih izvještaja poduzetnika. Poduzetnik je dužan sve

[19]Narodne novine (2009): Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, Međunarodni računovodstveni standard 1, broj 136/09, [Internet], raspoloživo na: http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/21/46/100/Odluka.pdfl [28.08.2017.]

stavke prihoda i rashoda priznate u razdoblju prikazati u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kao jedinom izvještaju ili u dvama izvještajima: izvještaju koji predočava sastavne dijelove dobiti ili gubitka (zaseban račun dobiti i gubitka) i drugom izvještaju, koji započinje s dobiti ili gubitkom i predočava sastavne dijelove ostale sveobuhvatne dobiti (izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti).

U izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti obvezno se uključuju najmanje iznosi po sljedećim stavkama koje se prezentiraju za razdoblje:[20]

- prihodi,
- financijski troškovi,
- udio u dobiti ili gubicima pridruženih društava i zajedničkih pothvata obračunanih metodom udjela,
- porezni rashod,
- jedan iznos koji je zbroj:
    - dobiti ili gubitka nakon poreza proizašlog iz prestanka poslovanja i
    - dobiti ili gubitka nakon poreza priznat mjerenjem fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje ili prilikom otuđenja imovine ili skupine, odnosno skupina za otuđenje koje čine ukinuti dio poslovanja,
- dobit ili gubitak,
- svaki sastavni dio ostale sveobuhvatne dobiti razvrstan po vrsti, bez iznosa iz slijedeće točke,
- udjel u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti pridruženih društava i zajednički pothvata obračunanih metodom udjela i
- ukupnu sveobuhvatnu dobit.

Poduzetnik je dužan u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti objaviti sljedeće stavke koje se odnose na raspoređivanje dobiti ili gubitka razdoblja:[21]

- dobiti ili gubitak razdoblja pripisan:
    - vlasnicima manjinskih udjela i
    - vlasnicima matice,
- ukupnu sveobuhvatnu dobit razdoblja pripisan:
    - vlasnicima manjinskih udjela i

[20]Ibid, st. 82.
[21]Ibid, st. 83.

- vlasnicima matice.

3.4.Izvještaj o novčanom toku

U izvještaju o novčanim tokovima iskazuju se financijske kategorije, tj. novčani primici i novčani izdaci. Stoga izvještaj o novčanim tokovima povezuje računovodstvo temeljeno na nastanku događaja i računovodstvo temeljeno na novčanoj osnovici.[22]
Temeljne kategorije izvještaja o novčanom toku su novac i novčani ekvivalenti. Novac obuhvaća novac u blagajni i potraživanje depozita, a novčani ekvivalenti kratkotrajna, visokolikvidna ulaganja s rokom dospijeća do tri mjeseca koja se brzo pretvaraju u poznate iznose novca i koja nisu pod značajnim utjecajem rizika promjena vrijednosti.

U izvještaju o novčanom toku primici i izdaci svrstavaju se u:[23]

- poslovne aktivnosti - su glavne aktivnosti kojima se poduzeće bavi i koje stvaraju prihod te je njihov utjecaj na financijski rezultat poduzeća najznačajniji. Novčani primici stečeni iz ovih aktivnosti u većini slučajeva odnose se na: novčane primitke po osnovi prodaje robe ili pružanja usluga, novčane primitke od naknada, novčane primitke od osiguravajućih društava i sl. S druge strane, najčešći novčani izdaci iz poslovnih aktivnosti jesu: novčani izdaci dobavljačima, novčani izdaci za zaposlene, novčani izdaci za porez na dobit i sl.,
- investicijske (ulagateljske) aktivnosti – se većinom vežu uz promjene na dugotrajnoj imovini. Već je spomenuto da se dugotrajna imovina sastoji od: nematerijalne imovine, materijalne imovine, financijske imovine te potraživanja koja imaju rok dospijeća dulji od godine dana.

  Primici i izdaci novca na osnovi investicijskih aktivnosti mogu se pojaviti kao:
  - novčani primici od prodaje nekretnina, opreme i druge materijalne i nematerijalne imovine,
  - novčani primici od povrata danih kredita drugima,
  - novčani primici od prodaje dionica, obveznica drugih poduzeća,

[22]Gulin, D. etal. (2006): Računovodstvo trgovačkih društava, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 82.
[23]Žager, K. et. al. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia d.o.o., Zagreb, str. 82.

- novčani izdaci za nabavu nekretnina, opreme i druge materijalne i nematerijalne imovine,
- novčani izdaci na osnovi kredita danih drugima,
- novčani izdaci za kupovinu dionica ili obveznica drugih subjekata itd.

- financijske aktivnosti . su aktivnosti koje su vezane uz financiranje poslovanja poduzeća. Pod navedenim aktivnostima se uglavnom podrazumijevaju promjene koje su vezane uz strukturu obveza i kapitala. Ove aktivnosti obuhvaćaju novčane primitke stečene, primjerice, emisijom dionica, emisijom obveznica i ostalih vrijednosnih papira te od primljenih zajmova. Novčani izdaci na osnovi financijskih aktivnosti odnose se na: novčane izdatke otkupa vlastitih dionica, novčane izdatke za kamate, dividende te novčane izdatke za otplatu zajma itd.

Dvije su metode sastavljanja izvještaja o novčanom tijeku, direktna i indirektna. U direktnoj metodi se prikazuju bruto novčani primici i bruto novčani izdaci novca posebno za svaku aktivnost (poslovnu, investicijsku, financijsku). Indirektna metoda prikazuje novčani tok od poslovnih aktivnosti kao usklađenje dobiti ili gubitka za nenovčane rashode i nenovčane prihode te promjene u kratkotrajnoj imovini (osim novca i novčanih ekvivalenata) i kratkoročnim obvezama.

3.5. Izvještaj o promjenama kapitala (glavnice)

Izvještaj o promjeni kapitala prikazuje smanjenje ili povećanje glavnice koje se dogodilo između dva datuma bilance, najčešće između tekuće i prethodne godine. Izvještaj o promjeni glavice prikazuje promjene kapitala koje su nastale na svim dijelovima kapitala. Promjene u glavnici mogu biti višestruke, ali kvaliteta tih promjena nije ista. Tako, npr. nije ista kvaliteta ako se glavnica povećala kao rezultat pozitivnog poslovnog rezultata (dobiti) ili je taj porast posljedica revalorizacije.[24]

Pozicije koje čine ukupni kapital su upisani kapital, premije za emitirane dionice, revalorizacijske rezerve, rezerve (zakonske, rezerve za vlastite dionice, statutarne i ostale rezerve), zadržana dobit ili preneseni gubitak, dobit ili gubitak tekuće godine.

[24]Dražić-Lutilsky, I. etal. (2010): Računovodstvo, 3. izmijenjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 83.

U izvještaju o promjenama kapitala (glavnice) se daju informacije o politici raspodjele zarada na dio koji se isplaćuje vlasnicima i dio koji ostaje u poduzeću (zadržana dobit). U bilanci poduzeća na strani pasive iskazuje se stanje glavnice koja predstavlja neto vrijednost imovine. Budući da u razdoblju od početka (01.01.) do kraja obračunskog razdoblja (31.12.) nastaju poslovni događaji koji uzrokuju povećanje i smanjenje salda kapitala, investitore zanima koji su događaji uzrokovali promjene komponenata kapitala, a upravo to prikazuje izvještaj o promjenama glavnice.

3.6. Bilješke uz financijske izvještaje

Dodatne i dopunske informacije koje nisu prezentirane u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o promjenama kapitala i izvještaju o novčanom toku nalaze se u bilješkama uz financijske izvještaje. Bilješke uz financijske izvještaje su sastavni dio temeljnih financijskih izvještaja i njihova su dopuna, a izrađuju se na temelju sastavljenih izvještaja i sadrže:

- osnovne podatke o poduzeću – puni naziv, adresu, djelatnost, ime odgovorne osobe i ostale detalje vezane za poduzeće,
- značajne računovodstvene politike i
- pojašnjenja pojedinih pozicija financijskih izvještaja.

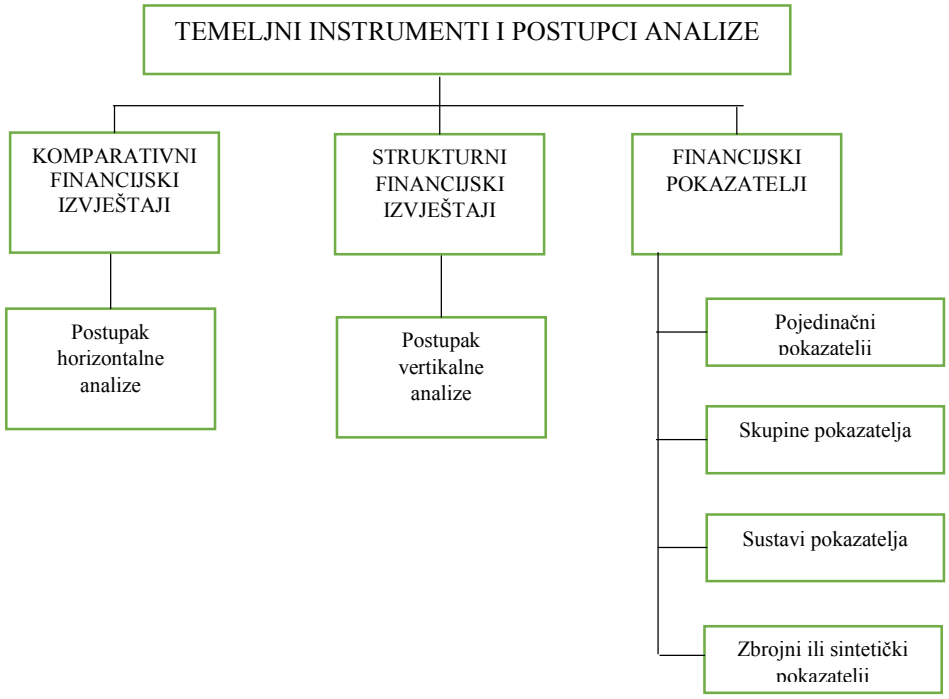
Prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja[25], poduzetnik je u bilješkama dužan navesti i ukupan iznos naknada koji za određenu financijsku godinu naplaćuje samostalni revizor ili revizorsko društvo za zakonski propisanu reviziju godišnjih financijskih izvještaja, ukupan iznos naknada za druge usluge provjere, ukupan iznos naknada za usluge poreznog savjetovanja, te ukupan iznos naknada za druge usluge savjetovanja osim revizorskih, ukupan iznos izdataka za istraživanje i razvoj koji su osnova za dodjelu državne potpore, ukupan iznos rashoda od kamata koje se prema članku 8. i članku 14. Zakona o porezu na dobit ne smatraju porezno priznatim rashodom, ukupan iznos temeljnog kapitala povećanog reinvestiranjem dobiti u prethodnim razdobljima, ukupan iznos temeljnog kapitala povećanog u postupku predstečajne nagodbe, kao i ukupan iznos rezervi povećanih ili smanjenih u postupku predstečajne nagodbe. Također, u bilješkama je poduzetnik dužan

[25]Narodne novine, (2015): Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 15, [Internet], raspoloživo na: http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/73/20/298/Pravilnik_o_strukturi_i_sadrzaju_godisnjih_financijskih_izvjestaja.pdf, [09.06.2017.]

navesti i iznose potraživanja, obveza, prihoda i rashoda iz transakcija s povezanim osobama po osnovi zajmova, ulaganja u vrijednosne papire, primljenih ili isporučenih roba i usluga.

4. TEHNIKE I POSTUPCI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijska analiza poslovanja prethodi fazi planiranja, odnosno upravljanju poslovanjem, a provodi se na temelju utvrđenih i predočenih financijskih izvještaja, neovisno o sadržaju godišnjeg izvještaja o stanju društva. U procesu analize financijskih izvještaja moguće je koristiti se čitavim nizom različitih postupaka koji su utemeljeni u raščlanjivanju i uspoređivanju.

Slika 6.: Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja

Izvor: Žager, K. et. al.(2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia d.o.o., Zagreb, str. 224.

Analiza financijskih izvještaja je najbitniji dio cjelokupne analize poslovanja društva jer temeljni financijski izvještaji (bilanca i račun dobitka i gubitka) daju potrebne informacije i omogućuju uvid u realno stanje i poslovanje trgovačkog društva. Uzevši u obzir podatke iz spomenutih izvještaja, moguće je izraditi niz pokazatelja na temelju kojih se može zaključiti posluje li trgovačko društvo dobro, odnosno je li likvidno, koliki je stupanj zaduženosti, je li

poslovanje ekonomično, rentabilno, a u skladu s tim i profitabilno i sl.[26] Analiza financijskih izvještaja ponajprije je orijentirana na vrijednosne ili novčane podatke i informacije. Prema tome, analiza financijskih izvještaja usmjerena je na kvantitativne financijske informacije i zbog toga se često naziva još i financijskom analizom.[27] Sadržajno gledano, analiza financijskih izvještaja može se opisati kao proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika, pomoću kojih se podatci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje.[28]

Analiza financijskih izvještaja teži ka pogledu u budućnost i naglašavanju onih aspekata poslovanja koji su kritični za preživljavanje, a to su, prije svega, sigurnost i uspješnost (efikasnost) poslovanja. Promatrana s financijskog aspekta analiza poslovanja, za potrebe menadžera, mora obuhvatiti analizu financijskih rezultata, financijskih uvjeta, financijske strukture i promjena u financijskoj strukturi. Važnost analize financijskih izvještaja razmatra se u prvom redu s aspekta upravljanja poslovanjem i razvojem društva. Ona prethodi procesu upravljanja ili, preciznije rečeno, prethodi procesu planiranja koji čini sastavni dio upravljanja. Zadatak analize financijskih izvještaja upravo je u tome da prepozna dobre osobine društva da bi se te prednosti mogle iskoristiti, ali i da prepozna slabosti društva kako bi se mogla poduzeti korektivna akcija. Prema tome, analiza financijskih izvještaja osigurava informacije kao temeljni input na osnovi kojeg je moguće promišljanje i prosuđivanje poslovanja društva u svrhu donošenja odluka, tj. upravljanja.[29]

4.1.Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja

Horizontalna analiza se primjenjuje kod procjene trenda u poslovnim knjigama tijekom više godina. Njome se nastoji sagledati tendencija i dinamika promjene pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvještaja. Na osnovi sagledavanja tih promjena prosuđuje se koliko je uspješno i sigurno poslovanje promatranog poduzeća.[30]

[26]Horvat Jurjec, K. (2011): Analiza financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja, RRiF br. 7/11, str. 18., [Internet], raspoloživo na: https://www.scribd.com/doc/63215700/Analiza-Financijskih-Izvjestaja-Pomocu-Financijski-13420C [12.06.2017.]
[27]Gulin, D. et. al. (2004): Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 177.
[28]Ibid, str. 177.
[29]Gulin, D. et. al. (2012): Poslovno planiranje, kontrola i analiza, RRIF, Zagreb, str. 344.
[30]Belak V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRiF plus, Zagreb, str.122.

Za horizontalnu analizu je potrebno odrediti baznu godinu, tako da se svakoj stavci koja se analizira, za tu godinu pridodaje ponder 100. Nakon toga se stavke iz drugih godina izražavaju kao postotna vrijednost u odnosu na baznu godinu. Horizontalna analiza ukazuje i na smjer i iznos promjena. Osim što pokazuje je li se situacija u vremenu poboljšava ili postaje lošija, horizontalna analiza pomaže u procjeni uspješnosti budućeg poslovanja, kao i u procjeni značajnosti promjena s obzirom da se iskazuje u relativnim brojevima.

Formula za izračun glasi:

$$\text{Promjena (\%)} = \left(\frac{Iznos\ tekuće\ godine - Iznos\ prethodne\ godine}{Iznos\ prethodne\ godine}\right) * 100 \qquad (1)$$

Vertikalna analiza se koristi za otkrivanje unutarnje strukture društva. Ona upućuje na postojeću vezu između svake stavke računa dobiti i gubitka i prihoda. Pokazuje sastav imovine koja stvara dohodak i sastav izvora kapitala, bilo preko kratkoročnih ili dugoročnih obveza ili preko izvora kapitala. Uz omogućavanje ovakve unutarnje procjene rezultati okomite analize se koriste za daljnju procjenu relativne pozicije društva u djelatnosti.

4.2.Analiza poslovanja putem financijskih pokazatelja – pojedinačni pokazatelji

Financijski pokazatelji se koriste za analizu financijskih izvještaja, a povezivanjem stavki iz jednog ili više izvještaja, odnosno knjigovodstvenih i tržišnih podataka, analiza putem pokazatelja omogućuje vrednovanje financijskog položaja i razmatranje poslovanja poduzeća. Financijski pokazatelji predstavljaju podlogu za donošenje poslovnih odluka.

Ovisno od odluka koje se žele donositi, analizu je moguće vršiti preko niza pokazatelja koji se svrstavaju u nekoliko skupina:[31]

- pokazatelji likvidnosti,
- pokazatelji zaduženosti,
- pokazatelji aktivnosti,
- pokazatelji ekonomičnosti,

[31]Vukoja, B.: Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, str. 4., [Internet], raspoloživo na: https://www.scribd.com/document/132655142/Primjena-Analize-Financijskih-Izvjestaja-Pomocu-Kljucnih-Financijskih-Pokazatelja [13.06.2017.]

- pokazatelji profitabilnosti,
- pokazatelji investiranja.

4.2.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti se koriste za procjenu sposobnosti poduzeća da udovolji kratkoročnim obvezama. Najčešći pokazatelji likvidnosti su:[32]

- koeficijent tekuće likvidnosti,
- koeficijent ubrzane likvidnosti,
- koeficijent financijske stabilnosti.

Koeficijent tekuće likvidnosti mjeri sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze. Ako je koeficijent tekuće likvidnosti <1.5, poduzeće može ostati bez sredstava za podmirenje kratkoročnih obveza, a izračunava se na slijedeći način:[33]

$$\text{koeficijent tekuće likvidnosti} = \frac{kratkotrajna\ imovina}{kratkoročne\ obveze} \qquad (2)$$

Koeficijent ubrzane likvidnosti (brzi omjer, "acid test", stupanj unovčivosti) se koristi za procjenu da li poduzeće može udovoljiti svojim kratkoročnim obvezama upotrebom svoje najlikvidnije imovine. U ovom pokazatelju su izuzete zalihe kako bi se otklonio njihov utjecaj na sagledavanje likvidnosti jer predstavljaju najnelikvidniji dio kratkotrajne imovine. Obično se ističe kako koeficijent ubrzane likvidnosti ne bi smio biti manji od jedan, a izračunavamo ga na slijedeći način:[34]

$$\text{koeficijent ubrzane likvidnosti} = \frac{novac+potraživanja}{kratkoročne\ obveze} \qquad (3)$$

Koeficijent financijske stabilnosti bi trebao biti manji od jedan, jer se iz dijela dugoročnih izvora treba financirati ne samo dugotrajna već i kratkotrajna imovina. Zato je smanjenje ovoga koeficijenta pozitivna tendencija, jer ako dugotrajna imovina angažira likvidnu kratkoročnu imovinu može doći do smanjenja mogućnosti podmirenja tekućih obveza, a izračunavamo ga na slijedeći način:[35]

[32]Ibid, str. 6.
[33]Žager K., et al. (2008): Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, Masmedia, Zagreb, str. 243-254.
[34]Ibid str. 245.
[35]Ibid, str. 247.

koeficijent financijske stabilnosti = $\frac{dugotrajna\ imovina}{kapital+dugoročne\ rezerve}$ (4)

4.2.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti koriste se za procjenu financijskog rizika poduzeća, odnosno pokazatelji mjere stupanj zaduženosti poduzeća. Najčešći pokazatelji zaduženosti su:[36]

- pokazatelj zaduženosti,
- pokazatelj vlastitog financiranja,
- pokazatelj financiranja,
- pokazatelj pokrića kamata,
- faktor zaduženosti,
- stupanj pokrića I,
- stupanj pokrića II.

Pokazatelj zaduženosti pokazuje do koje mjere poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja,odnosno koji je postotak imovine nabavljen zaduživanjem. Što je veći odnos duga i imovine, veći je financijski rizik, a što je manji, niži je financijski rizik. U pravilu bi vrijednost koeficijenta zaduženosti trebala biti 0,5 ili manja, a računa se na slijedeći način:[37]

pokazatelj zaduženosti = $\frac{ukupne\ obveze}{ukupna\ imovina}$ (5)

Pokazatelji vlastitog financiranja govore u kojem omjeru vlastito financiranje sudjeluje u poslovanju poduzeća. Pokazatelj je to bolji što je koeficijent veći od 0,50, jer onda to znači da se poduzeće financira iz vlastitih izvora s više od 50%. Odnosno, može se reći da što je stupanj samofinanciranja veći to su vjerovnici sigurniji i rizik poslovanja s tim poduzećima je manji. Računa se na slijedeći način:[38]

pokazatelj vlastitog financiranja = $\frac{kapital}{ukupna\ imovina}$ (6)

[36]Vukoja, B.: Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, str. 4., [Internet], raspoloživo na: https://www.scribd.com/document/132655142/Primjena-Analize-Financijskih-Izvjestaja-Pomocu-Kljucnih-Financijskih-Pokazatelja [13.06.2017.]
[37]Ibid
[38]Ibid, str. 9.

Pokazatelj financiranja govori kolika je rizičnost ulaganja u dotično poduzeće. Prema konzervativnijem pristupu trebao bi iznositi 1:1, međutim, u današnjim uvjetima tolerira se veća zaduženost poduzeća i pomiče odnos vlastitog i tuđeg kapitala prema omjeru 30:70. Računa se na slijedeći način:[39]

$$\text{koeficijent financiranja} = \frac{ukupne\ obveze}{kapital} \qquad (7)$$

Pokazatelj troškova kamata govori o dinamičkoj zaduženosti poduzeća Poželjnim se smatra što veći odnos, jer je u tom slučaju manja rizičnost podmirenja obveza po dospjelim kamatama. Računa se na slijedeći način:[40]

$$\text{pokriće troškova kamata} = \frac{EBIT}{godišnji\ troškovi\ kamata} \qquad (8)$$

Faktor zaduženosti pokazuje do koje mjere tvrtka koristi zaduživanje kao oblik financiranja, odnosno koji je postotak imovine nabavljen zaduživanjem. Što je veći odnos duga i imovine, veći je financijski rizik, a što je manji, niži je financijski rizik. Ovaj pokazatelj daje podatak o veličini zaduženja po jednoj kuni vlastitog kapitala. U pravilu bi trebao biti 0,5 ili manji, a izračunava se na slijedeći način:[41]

$$\text{faktor zaduženosti} = \frac{ukupne\ obveze}{ukupna\ imovina} \qquad (9)$$

Koeficijent financiranja prikazuje odnos između tuđeg kapitala, odnosno obveza i vlastitog kapitala. Poželjno je da pokazatelj bude što niži , a maksimalno 1 odnosno 100%, a izračunava se na slijedeći način:[42]

$$\text{koeficijent financiranja} = \frac{ukupne\ obveze}{glavnica} \qquad (10)$$

Stupanj pokrića I zahtijeva financiranje dugotrajne imovine iz dugoročnih izvora, bilo vlastitih (temeljni kapital, pričuve…) ili tuđih (bankarski krediti). Vrijednost pokazatelja ne bi trebala prelaziti vrijednost 1 i što je vrijednost niža, to je pokazatelj bolji.
Izračunava se na slijedeći način:[43]

[39]Ibid
[40]Ibid
[41]Žager K., et al. (2008): Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, Masmedia, Zagreb, str. 243-254.
[42]Ibid
[43]Vukoja, B.: Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, str. 10., [Internet], raspoloživo na:

stupanj pokrića I = $\frac{vlastiti\ kapital}{dugotrajna\ imovina}$ (11)

Stupanj pokrića II zahtijeva financiranje dugotrajne imovine iz dugoročnih izvora, bilo vlastitih (temeljni kapital, pričuve…) ili tuđih (bankarski krediti). Njegova vrijednost bi također trebala biti 1, a što je pokazatelj manji od 1 to je zaduženost poduzeća manja, a likvidnost veća. Izračunava se na slijedeći način:[44]

stupanj pokrića II = $\frac{vlastiti\ kapital+dug.tuđi\ kapital}{dugotrajna\ imovina}$ (12)

4.2.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti poslovanja mjere koliko efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse. Pokazatelji aktivnosti poznati su još pod nazivom koeficijenti obrtaja. Najčešći pokazatelji aktivnosti su:[45]

- pokazatelj obrta ukupne imovine,
- pokazatelj obrta potraživanja,
- trajanje naplate potraživanja,
- pokazatelj obrta zaliha,
- broj dana vezivanja zaliha.

Koeficijent obrtaja ukupne imovine prikazuje učinkovitost upotrebe kapitala u ostvarivanju prihoda. Poželjno je da bude što veći, a izračunava se na slijedeći način:

koeficijent obrtaja ukupne imovine = $\frac{ukupni\ prihod}{ukupna\ imovina}$ (13)

Koeficijent obrtaja potraživanja pokazuje koliko puta godišnje se potraživanja naplate, to jest pretvore u novac. Upravo na osnovu tog koeficijenta računa se trajanje naplate potraživanja u danima. Što je pokazatelj veći, manje se čeka na naplatu potraživanja, a izračunava se na slijedeći način:

koeficijent obrtaja potraživanja = $\frac{prihodi\ od\ prodaje}{potraživanja}$ (14)

---

https://www.scribd.com/document/132655142/Primjena-Analize-Financijskih-Izvjestaja-Pomocu-Kljucnih-Financijskih-Pokazatelja [13.06.2017.]

[44]Ibid

[45]Ibid

Kao što je prethodno rečeno, što je veći koeficijent obrtaja potraživanja to je kraće trajanje naplate potraživanja, odnosno brže se naplaćuje:

$$\text{trajanje naplate potraživanja u danima} = \frac{365}{koeficijent\ obrtaja\ potraživanja} \quad (15)$$

Pokazatelj obrta zaliha pokazuje koliko puta godišnje poduzeće okrene prosječne zalihe. Niski pokazatelj implicira da poduzeće ima visoke oportunitetne troškove, tj. neproduktivno koristi sredstva. Previsoki pokazatelj upućuje da poduzeće vjerojatno često iscrpljuje zalihe i tako gubi kupce. Izračunava se na slijedeći način:[46]

$$\text{koeficijent obrta zaliha} = \frac{prihod\ od\ prodaje}{prosječne\ zalihe} \quad (16)$$

Pomoću koeficijenta obrta zaliha može se izračunati i broj dana vezivanja zaliha na slijedeći način:

$$\text{broj dana vezivanja zaliha} = \frac{365}{koeficijent\ obrtaja\ zaliha} \quad (17)$$

4.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. U pravilu pokazatelji bi trebali biti veći od jedan, odnosno, što su veći, to se više prihoda ostvaruje na jedinici rashoda. Temeljni pokazatelji ekonomičnosti su ekonomičnost ukupnog poslovanja i ekonomičnost prodaje, a izračunavaju se na slijedeći način:[47]

$$\text{ekonomičnost ukupnog poslovanja} = \frac{ukupni\ prihod}{ukupni\ rashod} \quad (18)$$

$$\text{ekonomičnost prodaje} = \frac{prihodi\ od\ prodaje}{rashodi\ od\ prodaje} \quad (19)$$

3.2.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti su odnosi koji povezuju profit s prihodima iz prodaje i investicijama, a ukupno promatrani pokazuju ukupnu učinkovitost poslovanja poduzeća. Oni mjere sposobnost poduzeća da ostvari određenu razinu dobiti u odnosu prema prihodima, imovini ili kapitalu. U tom kontekstu uobičajeno se razmatraju pokazatelji neto i bruto marže,

[46]Ibid, str. 11.
[47]Ibid, str. 13.

profita, rentabilnost ukupne imovine (ROA) i rentabilnost vlastitog kapitala (ROE). Najčešće se ovi pokazatelji izražavaju u postotcima, a izračunavaju se na slijedeći način:

bruto marža profita = $\frac{dobit\ prije\ poreza+kamate}{ukupni\ prihod}$ (20) Što je bruto marža profita veća, poduzeće je uspješnije u ostvarivanju zarade

neto maržaprofita = $\frac{neto\ dobit+kamate}{ukupni\ prihod}$ (21) Neto marža profita je najprecizniji pokazatelj konačnih učinaka realiziranih poslova i pokazuje koliki postotak prihoda ostaje u vidu dobiti kojom se može slobodno raspolagati.

ROA = $\frac{neto\ dobit+kamate}{prosječna\ ukupna\ imovina}$ (22) Pokazuje koliko je poduzeće ukupno zaradilo na svaku KN imovine

ROE = $\frac{neto\ dobit}{glavnica}$ (23) Pokazuje koliko novčanih jedinica dobiti poduzeće ostvaruje na jednu jedinicu vlastitog kapitala.

4.2.6.Pokazatelji investiranja

Pomoću pokazatelja investiranja mjeri se uspješnost ulaganja u (obične) dionice poduzeća. Osim podataka iz financijskih izvještaja, za izračunavanje ovih pokazatelja potrebni su i podaci o dionicama, posebice o broju dionica i njihovoj tržišnoj vrijednosti. Najznačajniji pokazatelji su: dobit po dionici (EPS), dividenda po dionici (DPS), odnos isplate dividendi (DPR), odnos cijene i dobiti po dionici (P/E), ukupna rentabilnost dionice i dividendna rentabilnost dionice, a izračunavaju se na slijedeći način:[48]

zarada po dionici (EPS) = $\frac{neto\ dobit-povlaštene\ dividende}{broj\ redovitih\ dionica}$ (24)

dividenda po dionici (DPS) = $\frac{dio\ neto\ dobiti\ raspoređen\ za\ dividende}{broj\ redovitih\ dionica}$ (25)

odnos isplate dividendi (DPR) = $\frac{DPS}{EPS}$ (26)

ukupna rentabilnost dionice = $\frac{dobit\ po\ dionici}{tržišna\ cijena\ dionice}$ (27)

prinos po dividendi = $\frac{dividenda\ po\ dionici}{PPS}$ (28)

[48]Ibid, str. 14.

5. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA U TELEKOMUNIKACIJSKOJ DJELATNOSTI

5.1. Telekomunikacijski sektor u Hrvatskoj

Prema analizi Ekonomskog instituta u Zagrebu, u elektroničkim komunikacijama su i 2016. godine nastavljeni trendovi iz prethodnih godina. I u 2016. godini se povećan broj utrošenih minuta u pokretnoj mreži dok se broj utrošenih minuta u pokretnoj mreži smanjio. Također, korištenje SMS i MMS poruka ima i dalje trend pada. Suprotno navedenome, utrošene minute u pristupu širokopojasnom internetskom pristupu je i dalje u porastu.
Broj priključaka u nepokretnoj mreži se i dalje smanjuje kao i prihod od telefonskih usluga u nepokretnoj mreži. Sukladno tome, u 2016. godini je prisutno smanjenje prihoda od telefonskih usluga u nepokretnoj mreži.
Pokretna mreža, suprotno prethodnome, je prisutno povećanje maloprodajnog i smanjenje veleprodajnog prihoda.
Prosječan broj u telekomunikacijskom sektoru u 2016. godini je smanjen u odnosu na 2015. godinu, međutim plaće u navedenom sektoru su i dalje iznad prosjeka.[49]

5.2. Odabrana poduzeća iz telekomunikacijske djelatnosti

Ovim radom bit će analizirana poduzeća iz sektora telekomunikacijskih usluga koji djeluju na području Republike Hrvatske. Odabrana su tri poduzeća iz navedenog područja: Hrvatski telekom d.d., OT- Optima telekom d.d. i Vipnet d.o.o.

5.2.1. Hrvatski telekom d.d.

Hrvatski telekom d.d. (HT) je poduzeće koje pruža usluge nepokretne i pokretne telefonije, veleprodajne, internetske i podatkovne usluge i u Republici Hrvatskoj je vodeći davatelj telekomunikacijskih usluga.

[49]Božić, Lj. (2017): Sektorske analize, Telekomunikacije, Ekonomski institut Zagreb, broj 54, str. 3-7., [Internet], raspoloživo na: http://www.eizg.hr/hr-HR/Sektorske-analize-993.aspx [17.06.2017.]

Kvaliteta usluga, zadovoljstvo korisnika i daljnji razvoj širokopojasnog pristupa te usluga s dodanom vrijednošću vezanih uz širokopojasni pristup je temelj strategije HT-a.[50]

Većinski vlasnik Hrvatskog telekoma, s udjelom od 51%, je Deutsche Telekom Europe B.V. Udio od 39,4% imaju privatni institucionalni ulagatelji među kojima, s najvećim vlasničkim udjelom, je Raiffeisen obvezni mirovinski fond. Fond Hrvatskih branitelja iz domovinskog rata je vlasnik udjela od 6,7% , a 2,9% udjela u vlasništvu ima Centar za restrukturiranje i prodaju Republike Hrvatske.
Razvijena tehnološka infrastruktura omogućava tvrtci daljnji razvoj usluga, a kvalitetan ljudski i stručni potencijal daljnji rast i povećanje njihovog potencijala.[51]

5.2.2. OT - Optima telekom d.d.

OT – Optima Telekom d.d., koji je osnovan 2004. godine, iskoristio je mogućnosti tada liberaliziranog tržišta i postao tvrtka koja je u Hrvatskoj po prvi puta svim građanima i organizacijama pružila mogućnost odabira telekom operatora i omogućila najmodernija komunikacijska rješenja po povoljnim uvjetima.
Optima Telekom ima viziju da svakoj hrvatskoj obitelji treba dati mogućnost odabira integriranih telekomunikacijskih usluga, glasa, prijenosa podataka, interneta i video sadržaja, a hrvatskim tvrtkama kvalitetnije uslugu koja je unaprijeđena novim mogućnostima i koja će podići njihovu razinu konkurentnosti i efikasnosti.
Uvođenje učinkovitih i suvremenih telekomunikacijskih rješenja po povljnim uvjetima koji će omogućiti brže, efikasnije i ugodnije komuniciranje je misija Optima Telekoma.[52]

Zagrebačka banka, sa udjelom od 40,32%, je većinski vlasnik Optima Telekoma, 19,02% posjeduje Hrvatski Telekom d.d., dok je ostatak od 40,66% u rukama privatnih i institucionalnih ulagatelja.[53]

[50]Hrvatski telekom (2017): O nama, [Internet], raspoloživo na: http://www.ht.hr/o-nama/ [19.06.2017.]
[51]Hrvatski telekom (2017): O nama, [Internet], raspoloživo na: http://www.ht.hr/o-nama/ [19.06.2017.]
[52]Optima telekom (2017): Korporativni profil 2017, [Internet], raspoloživo na: https://www.optima.hr/system/document/pdf/821/korporativni_profil_2017_01_HR.pdf [20.06.2017.]
[53]Ibid

5.2.3. Vipnet d.o.o.

Prvi mobilni operater u Hrvatskoj, koji je sa komercijalnim radom započeo 1. srpnja 1999. godine, bio je Vipnet. Ulazak Vipnet-a na domaće tržište uvedena je konkurencija u mobilnu telefoniju što je tada rezultiralo padom cijena do 50% i povećanjem kvalitete usluge.
Uvođenjem inovacija u svoje proizvode, usluge, tehnologije, standarde kvalitete itd. Vipnetu su priskrbili status lidera u inovacijama na telekom tržištu u Hrvatskoj, a dobitnici su i Certifikata Poslodavac partner za izvrsnost u upravljanju ljudskim resursima te Mamforce certifikat za obiteljski osviještenu tvrtku.
2011. godine Vipnet je kupio B.net koji je bio najveći hrvatski kabelski operater koji nudi fiksnu telefoniju, širokopojasni pristup internetu i televizijske usluge. 2013. godine Vipnet je preuzeo i satelitsku televiziju tvrtke Digi TV.
S ciljem stvaranja još većih prilika za daljnji rast sredinom travnja 2015. godine dva konvergentna operatora Vipnet i Vip operator, koja su dio Telekom Austria Grupe i America Movila, formirani su u klaster Hrvatska & Makedonija te djeluju pod jednom Upravom, no svaka je kompanija zadržala svoj pravni identitet.[54]

5.3. Analiza financijskih izvještaja odabranih poduzeća iz telekomunikacijske djelatnosti

Prije same analize putem pokazatelja napravljena je horizontalna i vertikalna analiza odabranih poduzeća te će se napraviti usporedba njihova poslovanja na temelju financijskih pokazatelja.

5.3.1. Horizontalna i vertikalna analiza

Postupkom horizontalne analize razmatrana je tendencija promjene pojedinih stavki bilance i računa dobiti i gubitka poduzeća kroz dvije godine (2015. i 2016. godina).

[54]Vipnet (2017): Profil Vipneta, [Internet], raspoloživo na: http://www.vipnet.hr/profil [22.06.2017.]

Pomoću vertikalne analize uspoređivane su stavke bilance i računa dobiti i gubitka poduzeća unutar dvije godine (2015. i 2016. godina). U bilanci, aktiva i pasiva izjednačene su sa 100, što znači da su sve stavke razmatrane kao postotak u strukturi ukupne aktive/pasive. Također, u računu dobiti i gubitka ukupni prihodi izjednačeni su sa 100, što znači da su sve stavke razmatrane kao postotak u strukturi ukupnih prihoda. Struktura ukupnih prihoda promatrana je s aspekta izvora stjecanja i s aspekta raspodjele.

5.3.1.1. Horizontalna i vertikalna analiza Hrvatskog telekoma d.d.

U tablici 6. prikazana je horizontalna analiza Hrvatskog telekoma d.d. na temelju podataka iz skraćene bilance.

Tablica 4.: Horizontalna analiza Hrvatskog telekoma od 2015. do 2016. godine

	2015.	2016.	promjena %
DUGOTRAJNA IMOVINA	8.443.768.176	8.889.015.305	5,27
KRATKOTRAJNA IMOVINA	5.363.675.780	5.303.862.887	-1,12
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	271.993.494	261.684.248	-3,79
UKUPNO AKTIVA	**14.079.437.450**	**14.454.562.440**	**2,66**
KAPITAL I REZERVE	11.641.345.738	12.046.280.716	3,48
REZERVIRANJA	71.916.112	70.008.806	-2,65
DUGOROČNE OBVEZE	477.218.766	507.774.673	6,40
KRATKOROČNE OBVEZE	1.786.025.728	1.741.222.810	-2,51
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODA BUDUĆEG RAZDOBLJA	102.931.106	89.275.438	-13,27
UKUPNO PASIVA	**14.079.437.450**	**14.454.562.443**	**2,66**

Izvor: izrada autorice prema Zagrebačka burza (2017): Vrijednosnica HT, Godišnji izvještaj, [Internet], raspoloživo na: http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=1063 [24.06.2017.]

Horizontalnom analizom se uočava da se ukupna aktiva u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu povećala za 2,66%. Na navedeno je utjecalo povećanje dugotrajne imovine u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu. Kratkotrajna imovina i plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi u 2016. su smanjeni u odnosu na 2015. godinu.

Kapital i rezerve su u 2016. godini povećane za 3,48% u odnosu na 2015. godini kao i dugoročne obveze za 6,4% u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu. Rezerviranja,

kratkoročne obveze i odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja su smanjeni u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu.

Tablica 5.: Vertikalna analiza skraćene bilance Hrvatskog telekoma za 2015. i 2016. godinu

	2015.	%	2016.	%
DUGOTRAJNA IMOVINA	8.443.768.176	59,97	8.889.015.305	61,50
KRATKOTRAJNA IMOVINA	5.363.675.780	38,10	5.303.862.887	36,69
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	271.993.494	1,93	261.684.248	1,81
UKUPNO AKTIVA	**14.079.437.450**	**100**	**14.454.562.440**	**100,00**
KAPITAL I REZERVE	11.641.345.738	82,68	12.046.280.716	83,34
REZERVIRANJA	71.916.112	0,51	70.008.806	0,48
DUGOROČNE OBVEZE	477.218.766	3,39	507.774.673	3,51
KRATKOROČNE OBVEZE	1.786.025.728	12,69	1.741.222.810	12,05
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODA BUDUĆEG RAZDOBLJA	102.931.106	0,73	89.275.438	0,62
UKUPNO PASIVA	**14.079.437.450**	**100,00**	**14.454.562.443**	**100,00**

Izvor: izrada autorice prema Zagrebačka burza (2017): Vrijednosnica HT, Godišnji izvještaj, [Internet], raspoloživo na: http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=1063 [24.06.2017.]

Dugotrajna imovina čini skoro dvije trećine ukupne aktive, dok oko jednu trećinu aktive čini kratkotrajna imovina. Neznatan udio aktive čine plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi.

U strukturi pasive kapital i rezerve zastupljeni su u promatranim godinama sa oko 83%. U obje promatrane godine kratkoročne obveze iznose oko 12%, dugoročne obveze oko 3%, rezerviranja oko 0,5% i odgođeno plaćanje troškova prihoda budućeg razdoblja 0,74% u 2015. godini, odnosno 0,62% u 2016 godini.

Situacija u Hrvatskom telekomu u 2015. i 2016. godini, u kojoj je dugotrajna imovina manja od kapitala i dugoročnih obveza pokazuje da poduzeće može dio svoje kratkotrajne imovine financirati iz dugoročnih izvora. Što je odnos dugotrajne imovine i kapitala i dugoročnih obveza manji (koeficijent financijske stabilnosti) to znači da poduzeće ima veću likvidnost i financijsku stabilnost.

Tablica 6.: Horizontalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka Hrvatskog telekoma u 2015. i 2016. godini

	2015.	2016.	promjena %
POSLOVNI PRIHODI	7.016.756.266	7.128.796.703	1,60
POSLOVNI RASHODI	5.818.014.492	5.889.652.976	1,23
FINANCIJSKI PRIHODI	57.262.649	67.001.307	17,01
FINANCIJSKI RASHODI	88.066.694	143.848.092	63,34
UKUPNI PRIHODI	7.074.018.915	7.195.798.010	1,72
UKUPNI RASHODI	5.906.081.186	6.033.501.068	2,16
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	1.167.937.729	1.162.296.942	-0,48
DOBIT NAKON OPOREZIVANJA	941.029.792	927.974.206	-1,39

Izvor: izrada autorice prema Zagrebačka burza (2017): Vrijednosnica HT, Godišnji izvještaj, [Internet], raspoloživo na: http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=1063 [24.06.2017.]

Iako su poslovni prihodi i financijski prihodi u 2016. godini veći nego u 2015. godini, poslovni rashodi i financijski rashodi su također u 2016. godini povećani u odnosu na 2015. godinu tako da je navedeno utjecalo na smanjenje bruto dobiti u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu za 0,48%, odnosno neto dobiti za 1,39%.

Najveće povećanje rashoda, kao što je vidljivo iz tablice 8., bilo je kod financijskih rashoda, a isto je uslijedilo zbog velikog povećanja rashoda za kamate, tečajne razlike i druge rashode iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima, a navedeni rashod je u 2016. godini iznosio 136.240.615 kn, u odnosu na 2015. kada je bio 82.029.119 kn.

Tablica 7.: Struktura ukupnog prihoda i ukupnog rashoda za 2015. i 2016. godinu u Hrvatskom telekomu

	2015.	%	2016.	%
POSLOVNI PRIHODI	7.016.756.266	99,19	7.128.796.703	99,07
FINANCIJSKI PRIHODI	57.262.649	0,81	67.001.307	0,93
UKUPNI PRIHODI	7.074.018.915	100	7.195.798.010	100
POSLOVNI RASHODI	5.818.014.492	98,51	5.889.652.976	97,62
FINANCIJSKI RASHODI	88.066.694	1,49	143.848.092	2,38
UKUPNI RASHODI	5.906.081.186	100	6.033.501.068	100,00
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	1.167.937.729		1.162.296.942	
DOBIT NAKON OPOREZIVANJA	941.029.792		927.974.206	

Izvor: izrada autorice prema Zagrebačka burza (2017): Vrijednosnica HT, Godišnji izvještaj, [Internet], raspoloživo na: http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=1063 [24.06.2017.]

U obje promatrane godine, 2015. i 2016. godini, poslovni prihodi čine najveći dio ukupnog prihoda Hrvatskog telekoma, odnosno preko 99% ukupnog prihoda. Isto se može konstatirati i za poslovne rashode koji u obje promatrane godine čine gotovo cjelokupni ukupni rashod, odnosno 98,51% u 2015. godini, te 97,62% u 2016. godini.

5.3.1.2. Horizontalna i vertikalna analiza OT – Optima telekoma d.d.

U tablici 10. prikazana je horizontalna analiza OT – Optima Telekoma d.d. na temelju podataka iz skraćene bilance.

Tablica 8.: Horizontalna analiza skraćene bilance OT – Optima telekoma d.d. od 2015. do 2016. godine

	2015.	2016.	promjena %
DUGOTRAJNA IMOVINA	356.749.725	336.736.062	-5,61
KRATKOTRAJNA IMOVINA	98.790.045	91.083.607	-7,80
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	12.085.986	10.412.975	-13,84
UKUPNO AKTIVA	**467.625.756**	**438.232.644**	**-6,29**
KAPITAL I REZERVE	43.038.811	45.870.097	6,58
REZERVIRANJA	571.259	166.832	-70,80
DUGOROČNE OBVEZE	290.542.948	267.039.455	-8,09
KRATKOROČNE OBVEZE	95.144.646	93.111.947	-2,14
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODA BUDUĆEG RAZDOBLJA	38.328.092	32.044.313	-16,39
UKUPNO PASIVA	**467.625.756**	**438.232.644**	**-6,29**

Izvor: izrada autorice prema Zagrebačka burza (2017): Vrijednosnica OPTE, Godišnji izvještaj, [Internet], raspoloživo na: http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=1087 [26.06.2017.]

Horizontalnom analizom se uočava da se ukupna aktiva u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu smanjila za 6,29%. Smanjena je i dugotrajna i kratkotrajna imovina te plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi.

Kapital i rezerve su u 2016. godini povećane za 6,58% u odnosu na 2015. godinu, rezerviranja su u 2016. godini značajno smanjena u odnosu za 2015. godinu, za 70,8%, a smanjene su i dugoročne i kratkoročne obveze te odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja.

Do značajnog smanjenja rezerviranja u 2016. godini u odnosu na 2015. godini je došlo zbog smanjenja rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze kojih je u 2015. godini bilo u iznosu od 571.259 kn, a u 2016. godini u iznosu od 166.832 kn.

Kod dugoročnih obveza značajno su smanjene obveze prema dobavljačima koje su u 2016. godini, na dan 31.12.2016., iznosile 2.226.404 kn, u odnosu na 31.12.2015. kada su bile 10.155.206 kn.

Kratkoročne obveze prema dobavljačima su također smanjene sa 88.695.888 kn, koliko su iznosile na dan 31.12.2015. na 68.256.781 kn koliko su iznosile 31.12.2016. godine.

Tablica 9.: Vertikalna analiza skraćene bilance OT – Optima telekoma d.d. za 2015. i 2016. godinu

	2015.	%	2016.	%
DUGOTRAJNA IMOVINA	356.749.725	76,29	336.736.062	76,84
KRATKOTRAJNA IMOVINA	98.790.045	21,13	91.083.607	20,78
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	12.085.986	2,58	10.412.975	2,38
UKUPNO AKTIVA	467.625.756	100	438.232.644	100
KAPITAL I REZERVE	43.038.811	9,20	45.870.097	10,47
REZERVIRANJA	571.259	0,12	166.832	0,04
DUGOROČNE OBVEZE	290.542.948	62,13	267.039.455	60,94
KRATKOROČNE OBVEZE	95.144.646	20,35	93.111.947	21,25
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODA BUDUĆEG RAZDOBLJA	38.328.092	8,20	32.044.313	7,31
UKUPNO PASIVA	467.625.756	100,00	438.232.644	100

Izvor: izrada autorice prema Zagrebačka burza (2017): Vrijednosnica OPTE, Godišnji izvještaj, [Internet], raspoloživo na: http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=1087 [26.06.2017.]

Dugotrajna imovina čini dvije trećine ukupne aktive, dok oko jednu trećinu aktive čini kratkotrajna imovina. Neznatan udio aktive, 2,58% u 2015. i 2,38% u 2016. godini, čine plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi.

U strukturi pasive dugoročne obveze čine oko 60% pasive (62,13% u 2015. godini i 60,94% u 2016. godini), te oko 20% čine kratkoročne obveze u obje promatrane godine. Kapital i rezerve čine udio od oko 10%, a odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja 8,20% u 2015., te 7,31% u 2016. godini.

Tablica 10.: Horizontalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka OT – Optima telekoma d.d. u 2015. i 2016. godini

	2015.	2016.	promjena %
POSLOVNI PRIHODI	437.702.899	454.287.411	3,79
POSLOVNI RASHODI	399.080.789	417.939.033	4,73
FINANCIJSKI PRIHODI	1.907.276	2.919.640	53,08
FINANCIJSKI RASHODI	27.769.839	25.450.647	-8,35
UKUPNI PRIHODI	439.610.175	457.207.051	4,00
UKUPNI RASHODI	426.850.628	443.389.680	3,87
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	12.759.547	13.817.371	9,00

Izvor: izrada autorice prema Zagrebačka burza (2017): Vrijednosnica OPTE, Godišnji izvještaj, [Internet], raspoloživo na: http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=1087 [26.06.2017.]

Poslovni prihodi i poslovni rashodi Optima telekoma su u 2016. godini podjednako povećano u odnosu na 2015. godini. Međutim, značajno povećanje financijskih prihoda od 53,08% i smanjenje financijskih rashoda od 8,35% utjecalo je na povećanje dobiti u 2016. godini u odnosu na 2015. godini od 9%.

Povećanje financijskih prihoda u 2016. godini je ostvareno od povećanih prihoda od kamata, tečajnih razlika, dividendi i sličnih prihoda iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama.

Tablica 11.: Struktura ukupnog prihoda i ukupnog rashoda za 2015. i 2016. godinu u OT – Optima telekomu d.d.

	2015.	%	2016.	%
POSLOVNI PRIHODI	437.702.899	99,57	454.287.411	99,36
FINANCIJSKI PRIHODI	1.907.276	0,43	2.919.640	0,64
UKUPNI PRIHODI	439.610.175	100	457.207.051	100
POSLOVNI RASHODI	399.080.789	93,49	417.939.033	94,26
FINANCIJSKI RASHODI	27.769.839	6,51	25.450.647	5,74
UKUPNI RASHODI	426.850.628	100	443.389.680	100
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	12.759.547		13.817.371	
DOBIT NAKON OPOREZIVANJA	12.676.174		13.817.371	

Izvor: izrada autorice prema Zagrebačka burza (2017): Vrijednosnica OPTE, Godišnji izvještaj, [Internet], raspoloživo na: http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=1087 [26.06.2017.]

U obje promatrane godine, 2015. i 2016. godini, poslovni prihodi čine ukupni prihod Optima telekoma, odnosno preko 99% ukupnog prihoda Optima telekoma. Isto se može konstatirati i

za poslovne rashode koji u obje promatrane godine čine glavninu ukupnog rashoda, odnosno 93,49% u 2015. godini, te 94,26% u 2016. godini.

5.3.1.3. Horizontalna i vertikalna analiza Vipneta d.o.o.

U tablici 14. prikazana je horizontalna analiza Vipneta d.o.o. na temelju podataka iz skraćene bilance.

Tablica 12.: Horizontalna analiza skraćene bilance Vipneta d.o.o. od 2015. do 2016. godine (u tis. kn)

	2015.	2016.	promjena %
DUGOTRAJNA IMOVINA	2.698.609	2.817.253	4,40
KRATKOTRAJNA IMOVINA	1.277.098	1.274.813	-0,18
UKUPNO AKTIVA	3.975.707	4.092.066	2,93
VLASNIČKA GLAVNICA	726.294	844.120	16,22
DUGOROČNE OBVEZE	1.729.105	2.132.541	23,33
KRATKOROČNE OBVEZE	1.520.308	1.115.405	-26,63
UKUPNO PASIVA	3.975.707	4.092.066	2,93

Izvor: izrada autorice prema RGFI (2017): Godišnje izvješće Vipneta, [Internet], raspoloživo na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do [27.06.2017.]

Horizontalnom analizom se uočava da se ukupna aktiva u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu povećala za 2,93%. Na navedeno je utjecalo povećanje dugotrajne imovine u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu. Kratkotrajna imovina je neznatno smanjena u odnosu na 2015. godinu.

Vlasnička glavnica je u 2016. godini povećana za 16,22% u odnosu na 2015. godini kao i dugoročne obveze za 23,33% u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu. Kratkoročne obveze su u 2016. godini smanjene u odnosu na 2015. godinu za 26,63%.

Tablica 13.: Vertikalna analiza skraćene bilance Vipneta d.o.o. za 2015. i 2016. godinu (u tis. kn)

	2015.	%	2016.	%
DUGOTRAJNA IMOVINA	2.698.609	67,88	2.817.253	68,85
KRATKOTRAJNA IMOVINA	1.277.098	32,12	1.274.813	31,15
UKUPNO AKTIVA	3.975.707	100	4.092.066	100
VLASNIČKA GLAVNICA	726.294	18,27	844.120	20,63
DUGOROČNE OBVEZE	1.729.105	43,49	2.132.541	52,11
KRATKOROČNE OBVEZE	1.520.308	38,24	1.115.405	27,26
UKUPNO PASIVA	3.975.707	100	4.092.066	100

Izvor: izrada autorice prema RGFI (2017): Godišnje izvješće Vipneta, [Internet], raspoloživo na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do [27.06.2017.]

Dugotrajna imovina čini dvije trećine ukupne aktive, dok jednu trećinu aktive čini kratkotrajna imovina u obje promatrane godine.

U strukturi pasive u obje promatrane godine većinu čine dugoročne obveze, koje prelaze 50% u 2016. godini. Udio kratkoročnih obveza je u 2016. godini smanjen u odnosu na njihov udio u 2015. godini, a udio vlasničke glavnice u ukupnoj pasivi je u 2016. godini povećan u odnosu na njegov udio u 2015. godini.

Tablica 14.: Horizontalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka Vipnet d.o.o. u 2015. i 2016. godini (u tis. kn)

	2015.	2016.	promjena %
POSLOVNI PRIHODI	2.871.707	3.078.782	7,21
POSLOVNI RASHODI	2.842.272	3.045.323	7,14
FINANCIJSKI PRIHODI	95.898	91.635	-4,45
FINANCIJSKI RASHODI	93.145	72.827	-21,81
UKUPNI PRIHODI	2.967.605	3.170.417	6,83
UKUPNI RASHODI	2.935.417	3.118.150	6,23
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	32.188	52.267	62,38

Izvor: izrada autorice prema RGFI (2017): Godišnje izvješće Vipneta, [Internet], raspoloživo na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do [27.06.2017.]

Ukupni prihodi Vipnet d.o.o. su u 2016. godini povećani u odnosu na 2015. godinu kao i ukupni rashodi. Dobit je u 2016. godini značajno povećana u odnosu na 2015. godinu, za 62,38%, a navedeno je rezultat povećanja ukupnih prihoda u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu, ali i značajnog smanjenja financijskih rashoda u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu.

Tablica 15.: Struktura ukupnog prihoda i ukupnog rashoda za 2015. i 2016. godinu u Vipnetu d.o.o. (u tis.kn)

	2015.	%	2016.	%
POSLOVNI PRIHODI	2.871.707	96,77	3.078.782	97,11
FINANCIJSKI PRIHODI	95.898	3,23	91.635	2,89
UKUPNI PRIHODI	2.967.605	100	3.170.417	100
POSLOVNI RASHODI	2.842.272	96,83	3.045.323	97,66
FINANCIJSKI RASHODI	93.145	3,17	72.827	2,34
UKUPNI RASHODI	2.935.417	100	3.118.150	100

Izvor: izrada autorice prema RGFI (2017): Godišnje izvješće Vipneta, [Internet], raspoloživo na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do [27.06.2017.]

U obje promatrane godine, 2015. i 2016. godini, poslovni prihodi čine većinu ukupnog prihoda Vipneta, odnosno preko 96% ukupnog prihoda u 2015. godini i preko 97% u 2016. godini. Isto se može konstatirati i za poslovne rashode koji u obje promatrane godine čine glavninu ukupnog rashoda, odnosno 96,83% u 2015. godini, te 97,66% u 2016. godini.

5.3.2. Analiza putem temeljnih financijskih pokazatelja

S obzirom na to da je cilj ovoga rada napraviti usporedbu između analiziranih poduzeća u telekomunikacijskoj djelatnosti, u nastavku rada izračunati su osnovni financijski pokazatelji za svako poduzeće te su uspoređene njihove vrijednosti s ciljem bolje ocjene poslovanja.

5.3.2.1. Pokazatelji likvidnosti

U tablici 18. izračunati su uobičajeni pokazatelji likvidnosti: koeficijent tekuće likvidnosti, koeficijent trenutne likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti za odabrana poduzeća iz telekomunikacijske djelatnosti.

Tablica 16.: Pokazatelji likvidnosti odabranih poduzeća u 2015. i 2016. godini

	HRVATSKI TELEKOM		OPTIMA TELEKOM		VIPNET	
	2015.	**2016.**	**2015.**	**2016.**	**2015.**	**2016.**
KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	3,00	3,05	1,04	0,98	0,84	1,14
KOEFICIJENT UBRZANE LIKVIDNOSTI	2,52	2,37	0,92	0,86	0,72	1,05
KOEFICIJENT FINANCIJSKE STABILNOSTI	0,73	0,74	8,29	7,34	3,72	4,85

Izvor: izrada autorice prema godišnjim izvješćima odabranih poduzeća

Sposobnost podmirenja svojih kratkoročnih obveza mjeri se koeficijentom tekućem likvidnosti i ukoliko je koeficijent tekuće likvidnosti manji od 1,5poduzeće može ostati bez sredstava za podmirenje kratkoročnih obveza. Iz izračunatih podataka može se zaključiti da su Optima telekom i Vipnet u 2015. i 2016. godini bili u situaciji da nemaju dovoljno sredstava za podmirenje kratkoročnih obveza.

Da li poduzeće može udovoljiti svojim kratkoročnim obvezama upotrebom svoje najlikvidnije imovine mjeri se koeficijentom ubrzane likvidnosti koji ne bi smio biti manji od jedan. Izračunati koeficijenti ubrzane likvidnosti za odabrana poduzeća pokazuju jedino Hrvatski telekom može udovoljiti svojim kratkoročnim obvezama upotrebom svoje najlikvidnije imovine te da je i Vipnet u 2016. godini u mogućnosti udovoljiti svojim kratkoročnim obvezama upotrebom svoje najlikvidnije imovine.

Koeficijent financijske stabilnosti bi trebao biti manji od jedan, jer se iz dijela dugoročnih izvora treba financirati ne samo dugotrajna već i kratkotrajna imovina. Zato je smanjenje ovoga koeficijenta pozitivna tendencija. Izračun koeficijenta financijske stabilnosti kod odabranih poduzeća u 2015. i 2016. godini pokazuje da jedino Hrvatski telekom ima koeficijent financijske stabilnosti manji od 1.

5.3.2.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti pokazuju strukturu kapitala i putove kojima poduzeće financira svoju imovinu. Oni određuju stupanj korištenja financijskih sredstava za koja se firma zadužila. Poduzeća sa značajno visokim stupnjem zaduženosti gube financijsku fleksibilnost, mogu

imati probleme pri pronalaženju novih investitora, a mogu se suočiti i sa rizikom bankrota. Ukoliko je stupanj zaduženosti pod kontrolom, a posuđena sredstva se koriste na pravi način, zaduženost nije nužno loša i može rezultirati porastom povrata na investirano. Najučestaliji pokazatelji zaduženosti su koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja, faktor zaduženosti, odnos duga i kapitala, stupanj pokrića I i stupanj pokrića II. Odabrani pokazatelji zaduženosti promatranih poduzeća prikazani su u tablici 19.

Tablica 17.: Pokazatelji zaduženosti odabranih poduzeća u 2015. i 2016. godini

	HRVATSKI TELEKOM		OPTIMA TELEKOM		VIPNET	
	2015.	**2016.**	**2015.**	**2016.**	**2015.**	**2016.**
KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI	0,16	0,16	0,82	0,82	0,82	0,79
KOEFICIJENT VLASTITOG FINANCIRANJA	0,83	0,83	0,09	0,10	0,18	0,21
KOEFICIJENT FINANCIRANJA	0,19	0,19	8,96	7,85	531,04	426,66
FAKTOR ZADUŽENOSTI	0,16	0,16	0,82	0,82	0,82	0,80

Izvor: izrada autorice prema godišnjim izvješćima odabranih poduzeća

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliko se imovine financiralo iz tuđih izvora, a koeficijent vlastitog financiranja koliko se imovine financiralo iz vlastitih izvora. U pravilu bi vrijednost koeficijenta zaduženosti trebala biti 0,5 ili manja, a što je iz analize uočljivo jedino kod Hrvatskog telekoma.

Pokazatelji vlastitog financiranja govore u kojem omjeru vlastito financiranje sudjeluje u poslovanju poduzeća. Pokazatelj je to bolji što je koeficijent veći od 0,50, jer onda to znači da se poduzeće financira iz vlastitih izvora s više od 50%. Analizom koeficijenta vlastitog financiranja kod tri odabrana poduzeća iz telekomunikacijske djelatnosti u 2015. i 2016. godini uočljivo je da se jedino Hrvatski telekom financira iz vlastitih izvora s više od 50%.

Koeficijent financiranja ukazuje na odnos duga i kapitala i ukoliko je ovaj pokazatelj veći od 1 znači da poduzeće koristi intenzivnije financijsku polugu, odnosno više se koristi tuđim izvorima financiranja nego vlastitim što je izrazito vidljivo kod Vipneta d.o.o., te Optima telekoma.

Kao i koeficijent financiranja, tako i faktor zaduženosti pokazuje visoku zaduženost Optima telekoma i Vipneta. Navedeno upućuje da ova dva poduzeća imaju financijske teškoće i pretjeranu zaduženost.

Faktor zaduženosti bi, u pravilu, trebao biti 0,5 ili manji, što kod promatranih poduzeća ima jedino Hrvatski telekom. Faktor zaduženosti daje podatak o veličini zaduženja po jednoj kuni vlastitog kapitala, a što je i kod Optima telekoma i kod Vipneta oko 80%.

5.3.2.3. Pokazatelji aktivnosti

U tablici 20. izračunati su pokazatelji aktivnosti odabranih poduzeća u 2015. i 2016. godini.

Tablica 18.: Pokazatelji aktivnosti odabranih poduzeća u 2015. i 2016. godini

	HRVATSKI TELEKOM		OPTIMA TELEKOM		VIPNET	
	2015.	**2016.**	**2015.**	**2016.**	**2015.**	**2016.**
KOEFICIJENT OBRTA UKUPNE IMOVINE	0,50	0,50	0,50	0,50	0,75	0,77
KOEFICIJENT OBRTA POTRAŽIVANJA	5,32	4,92	6,49	6,44	2,95	3,17
TRAJANJE NAPLATE POTRAŽIVANJA	69,92	74,18	56,24	56,68	123,73	115,14

Izvor: izrada autorice prema godišnjim izvješćima odabranih poduzeća

Koeficijent obrta ukupne imovine pokazuje da Hrvatski telekom i Optima telekom na jednu jedinicu uložene imovine u 2015. i 2016. godini ostvaruju 0,50 jedinica prihoda dok je Vipnet u 2015. godini ostvarivao 0,75, odnosno u 2016. godini 0,77.

Za koeficijent obrta potraživanja u promatranim godinama može se reći da stagnira. Kod Hrvatskog telekoma je oko 5, kod Optima telekoma oko 6,5 i kod Vipneta oko 3, a što znači da Hrvatski telekom na 1 jedinicu potraživanja od kupaca ostvari oko 5 jedinica prihoda od prodaje, da Optima telekom na 1 jedinicu potraživanja od kupaca ostvari oko 6,5 jedinica prihoda od prodaje i da Vipnet na 1 jedinicu potraživanja od kupaca ostvari oko 3 jedinice prihoda od prodaje.

Sukladno izračunatom koeficijentu obrta potraživanja, gdje najbolji koeficijent u promatranim godinama ima Optima telekom, tako i najbolje, odnosno najkraće trajanje naplate potraživanja ima Optima telekom.

5.3.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Ekonomičnost promatranih poduzeća u 2015. i 2016. godini je analizirana kroz pokazatelje ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ekonomičnosti prodaje.

Tablica 19.: Pokazatelji ekonomičnosti odabranih poduzeća u 2015. i 2016. godini

	HRVATSKI TELEKOM		**OPTIMA TELEKOM**		**VIPNET**	
	2015.	**2016.**	**2015.**	**2016.**	**2015.**	**2016.**
EKONOMIČNOST UKUPNOG POSLOVANJA	1,20	1,20	1,03	1,03	1,01	1,02
EKONOMIČNOST PRODAJE	1,21	1,21	1,20	1,09	1,01	1,01

Izvor: izrada autorice prema godišnjim izvješćima odabranih poduzeća

Koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda pokazuju pokazatelji ekonomičnosti. U pravilu bi trebali biti veći od jedan, što je slučaj kod sva tri analizirana poduzeća u tablici 22. u obje analizirane godine, a što je koeficijent veći to se više prihoda ostvaruje na jedinicu rashoda. Najveći koeficijent, u 2015. i 2016. godini, ima Hrvatski telekom.

5.3.2.5. Pokazatelji profitabilnosti

Kroz pokazatelje bruto maržu profita, stopu povrata imovine i stopu povrata kapitala analizirat će se profitabilnost odabranih poduzeća.

Tablica 20.: Pokazatelji profitabilnosti odabranih poduzeća u 2015. i 2016. godini

	HRVATSKI TELEKOM		OPTIMA TELEKOM		VIPNET	
	2015.	2016.	2015.	2016.	2015.	2016.
BRUTO MARŽA PROFITA	16,51%	16,15%	2,90%	3,02%	1,08%	1,64%
ROA	6,68%	6,41%	2,71%	3,15%	0,89%	1,27%
ROE	10%	10%	4%	2%	8%	10%

Izvor: izrada autorice prema godišnjim izvješćima odabranih poduzeća

Iz izračunatih pokazatelja je vidljivo da je Hrvatski telekom ostvario u promatranim godinama najveću maržu profita, koja je na istoj razini, te da je u Optima telekomu i Vipnetu bruto marža profita neznatno veća u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu. Hrvatski telekom ostvaruje najveću neto dobit na ukupnim prihodima dok je ista vrlo mala kod Vipneta.

Rentabilnost imovine je opet najbolja kod Hrvatskog telekoma i može se zaključiti da Hrvatski telekom na 100 jedinica ukupne imovine ostvaruje 6,68 jedinica dobiti u 2015. godini, odnosno 6,41 jedinica dobiti u 2016. godini dobiti nakon poreza uvećanih za kamate. Nešto manja rentabilnost imovine je u Optima telekomu i Vipnetu.

Pokazatelj stope povrata kapitala (ROE) je opet najbolji kod Hrvatskog telekoma. To je jedan od najznačajnijih pokazatelja koji pokazuje koliko novčanih jedinica dobiti poduzeće ostvaruje na jednu jedinicu vlastitog kapitala.

6. ZAKLJUČAK

Osnovni cilj financijskog izvještavanja i financijskih izvještaja je pružanje informacije koje su korisne i ključne u procesu odlučivanja. Temeljem informacija prezentiranih u financijskim izvještajima ulagači donose odluke o investiranju, navedeni podaci služe vlasnicima i upravi poduzeća u donošenju strateških poslovnih odluka. Zbog toga financijski izvještaji moraju pružiti istinit i objektivan prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja poduzetnika.

Da bi financijski izvještaji ispunili svoj cilj i svrhu, oni moraju biti objektivni i realni te se trebaju pripremiti i staviti na raspolaganje pravodobno kako bi se ispunili utvrđeni ciljevi i svrha izvještavanja.

Ovim radom analizirano je poslovanje tri odabrana poduzeća u telekomunikacijskoj djelatnosti, Hrvatskog telekoma d.d., OT-Optima telekoma d.d. i Vipneta d.o.o., kako bi se uočile potencijalne slabosti, prednosti i trendovi poslovanja te dale preporuke za buduće poslovanje.
Pomoću horizontalne i vertikalne analize promatrana su odabrana poduzeća na individualnoj razini, dok su na temelju financijskih pokazatelja međusobno uspoređena.

Horizontalnom analizom skraćenim bilanci odabranih poduzeća u 2015. i 2016. godini uočava se da su Hrvatski telekom i Vipnet povećali svoju imovinu, dok je OT-Optima telekom u 2016. godini smanjio imovinu u odnosu na 2015. godinu.
Hrvatski telekom ostvaruje uvjerljivo najveću dobit iako je ona u 2016. u odnosu na 2015. godinu nešto smanjena (1,39%). OT-Optima telekom i Vipnet su također poslovali sa dobiti i istu su povećali u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu, Vipnet d.o.o za čak 62%.

Analiza putem temeljnih financijskih pokazatelja je pokazala da su OT-Optima telekom i Vipnet u promatranim godinama bili u situaciji da nemaju dovoljno sredstava za podmirenje svojih kratkoročnih obveza kao i da nisu bili u mogućnosti udovoljiti svojim kratkoročnim obvezama upotrebom svoje najlikvidnije imovine. Također, izračunom koeficijenta financijske stabilnosti došlo se do podatka da je jedino Hrvatski telekom u 2015. i 2016. godini mogao iz dijela dugoročnih izvora financirati dugotrajnu i kratkotrajnu imovinu.
Također, jedino se Hrvatski telekom financira iz vlastitih izvora s više od 50%.

Vipnet d.o.o. ima najveći koeficijent obrta ukupne imovine, a koeficijent obrta potraživanja je najbolji u OT-Optima telekomu, koji na jednu jedinicu potraživanja od kupaca ostvari oko 6,5 jedinica prihoda.
Sva tri promatrana poduzeća posluju ekonomično, i iako je Hrvatski telekom najprofitabilniji, profitabilni su i Optima telekom i Vipnet.

Analiza pokazuje da je Hrvatski telekom najuspješnije poduzeće, među promatrana tri subjekta, iako su i Optima telekom i Vipnet uspješni te da isti u slijedećim godinama trebaju poduzeti mjere i aktivnosti kako bi poboljšali svoju likvidnost.

LITERATURA

Knjige:

1. Belak V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRiF plus, Zagreb
2. Belak, V. i sur. (2011): Računovodstvo poduzetnika, RRIP Plus d.o.o., Zagreb
3. Dražić-Lutilsky, I. et. al. (2010): Računovodstvo, 3. izmijenjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
4. Gulin, D. et. al. (2004): Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
5. Gulin, D. et. al. (2006): Računovodstvo trgovačkih društava, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
6. Gulin, D. et. al. (2012): Poslovno planiranje, kontrola i analiza, RRIF, Zagreb
7. Žager, K. et. al. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia d.o.o., Zagreb

Izvor sa Interneta:

1. Božić, Lj. (2017): Sektorske analize, Telekomunikacije, Ekonomski institut Zagreb, broj 54, str. 3-7., [Internet], raspoloživo na: http://www.eizg.hr/hr-HR/Sektorske-analize-993.aspx [17.06.2017.]
2. Horvat Jurjec, K. (2011): Analiza financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja, RRIF br. 7/11, str. 18., [Internet], raspoloživo na: https://www.scribd.com/doc/63215700/Analiza-Financijskih-Izvjestaja-Pomocu-Financijski-13420C [12.06.2017.]
3. Hrvatski telekom (2017): O nama, [Internet], raspoloživo na: http://www.ht.hr/o-nama/ [19.06.2017.]
4. Hrvatski telekom (2017): Vlasnička struktura, [Internet], raspoloživo na: http://www.ht.hr/o-nama/vlasnicka-struktura/#section-nav [20.06.2017.]
5. Narodne novine (2002, 2007, 2012, 2013, 2016): Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva, broj 29/02, 63/07, 5/12, 56/13, 121/16, [Internet], raspoloživo na:

https://www.zakon.hr/z/527/Zakon-o-poticanju-razvoja-malog-gospodarstva [18.05.2017.]

6. Narodne novine (2015): Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, broj 08/15, [Internet], raspoloživo na: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_08_86_1709.html [19.05.2017.]
7. Narodne novine (2015, 2016): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15, 134/15, 120/16, [Internet], raspoloživo na: https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu [18.05.2017.]
8. Narodne novine, (2015): Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 15, [Internet], raspoloživo na: http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/73/20/298/Pravilnik_o_strukturi_i_sadrzaju_godisnjih_financijskih_izvjestaja.pdf, [09.06.2017.]
9. Optima telekom (2017): Korporativni profil 2017, [Internet], raspoloživo na: https://www.optima.hr/system/document/pdf/821/korporativni_profil_2017_01_HR.pdf [20.06.2017.]
10. RGFI (2017): Godišnje izvješće Vipneta, [Internet], raspoloživo na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do [27.06.2017.]
11. Vipnet (2017): Profil Vipneta, [Internet], raspoloživo na: http://www.vipnet.hr/profil [22.06.2017.]
12. Vukoja, B.: Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, str. 4., [Internet], raspoloživo na: https://www.scribd.com/document/132655142/Primjena-Analize-Financijskih-Izvjestaja-Pomocu-Kljucnih-Financijskih-Pokazatelja [13.06.2017.]
13. Zagrebačka burza (2017): Vrijednosnica HT, Godišnji izvještaj, [Internet], raspoloživo na: http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=1063 [24.06.2017.]
14. Zagrebačka burza (2017): Vrijednosnica OPTE, Godišnji izvještaj, [Internet], raspoloživo na: http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=1087 [26.06.2017.]
15. Narodne novine (2009): Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, Međunarodni računovodstveni standard 1, broj 136/09, [Internet], raspoloživo na: http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/21/46/100/Odluka.pdfl [28.08.2017.]

POPIS SLIKA I TABLICA

POPIS SLIKA:

Slika 1.: Temeljni financijski izvještaji 6
Slika 2.: Oblici dugotrajne imovine 9
Slika 3.: Oblici kratkotrajne imovine 10
Slika 4.: Obveze prema ročnosti 12
Slika 5.: Utvrđivanje financijskog rezultata 14
Slika 6.: Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja 21

POPIS TABLICA:

Tablica 1.: Struktura bilance 8
Tablica 2.: Razvrstavanje obveza 12
Tablica 3.: Struktura računa dobiti i gubitka 14
Tablica 4.: Horizontalna analiza skraćene bilance Hrvatskog telekoma od 2015. do 2016. godine 33
Tablica 5.: Vertikalna analiza skraćene bilance Hrvatskog telekoma za 2015. i 2016. godinu 34
Tablica 6.: Horizontalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka Hrvatskog telekoma u 2015. i 2016. godini 35
Tablica 7.: Struktura ukupnog prihoda i ukupnog rashoda za 2015. i 2016. godinu u Hrvatskom telekomu 35
Tablica 8.: Horizontalna analiza skraćene bilance OT – Optima telekoma d.d. od 2015. do 2016. godine 36
Tablica 9.: Vertikalna analiza skraćene bilance OT – Optima telekoma d.d. za 2015. i 2016. godinu 37
Tablica 10.: Horizontalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka OT – Optima telekoma d.d. u 2015. i 2016. godini 38
Tablica 11.: Struktura ukupnog prihoda i ukupnog rashoda za 2015. i 2016. godinu u OT – Optima telekomu d.d. 38

Tablica 12.: Horizontalna analiza skraćene bilance Vipneta d.o.o. od 2015. do 2016. godine (u tis. kn) 39
Tablica 13.: Vertikalna analiza skraćene bilance Vipneta d.o.o. za 2015. i 2016. godinu (u tis. kn) 40
Tablica 14.: Horizontalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka Vipnet d.o.o. u 2015. i 2016. godini (u tis. kn) 40
Tablica 15.: Struktura ukupnog prihoda i ukupnog rashoda za 2015. i 2016. godinu u Vipnetu d.o.o. (u tis.kn) 41
Tablica 16.: Pokazatelji likvidnosti odabranih poduzeća u 2015. i 2016. godini 42
Tablica 17.: Pokazatelji zaduženosti odabranih poduzeća u 2015. i 2016. godini 43
Tablica 18.: Pokazatelji aktivnosti odabranih poduzeća u 2015. i 2016. godini 44
Tablica 19.: Pokazatelji ekonomičnosti odabranih poduzeća u 2015. i 2016. godini 45
Tablica 20.: Pokazatelji profitabilnosti odabranih poduzeća u 2015. i 2016. godini 45

SAŽETAK

Polazna točka analize poslovanja poduzeća predstavljaju financijski izvještaji koji daju informacije o poduzeću i to o njegovoj imovini, obvezama, glavnici, prihodima i rashodima (financijskom rezultatu), ostalim promjenama glavnice te novčanim tijekovima. Financijski izvještaji omogućuju uvid u realno stanje i poslovanje trgovačkog društva, a analiza financijskih izvještaja je najbitniji dio cjelokupne analize poslovanja. Za analizu financijskih izvještaja koriste se financijski pokazatelji. Analiza putem pokazatelja omogućuje vrednovanje financijskog položaja i razmatranje poslovanja poduzeća. Financijski pokazatelji predstavljaju podlogu za donošenje poslovnih odluka.

U radu će biti predstavljena važnost financijskog izvještavanja i financijske analize te će biti analizirana odabrana poduzeća iz sektora telekomunikacijskih usluga koji djeluju na području Republike Hrvatske.

Ključne riječi: financijski izvještaj, financijska analiza, telekomunikacije

ABSTRACT

The starting point of a company's business analysis is financial statements that provide informations about company- its assets, liabilities, equity, income and expense (financial results), other changes in equity and cash flows. The financial statements provide an insight into the company's real estate and business operations, and the analysis of financial statements is the most important part of the overall business analysis. Financial indicators are used for the analysis of financial statements. The indicator-based analysis allows to evaluate the financial position and consider the company's business. Financial indicators are the basis for making business decisions.

This paper will present the importance of financial reporting and financial analysis and in paper will be analyzed few selected companies from the telecommunication services sector operating in the Republic of Croatia.

Key words: financial report, financial analysis, telecommunications

PRILOZI

PRILOG 1. - HRVATSKI TELEKOM d.d. - BILANCA

BILANCA
stanje na dan 31.12.2016.

Obveznik: _____

Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodna godina (neto)	Tekuća godina (neto)
1	2	3	4
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	**001**	0	0
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (003+010+020+029+033)	**002**	8.443.768.176	8.889.015.308
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (004 do 009)	**003**	1.651.006.157	1.737.554.000
1. Izdaci za razvoj	**004**	0	0
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	**005**	1.314.321.434	1.356.300.334
3. Goodwill	**006**	252.577.931	252.577.931
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	**007**	0	0
5. Nematerijalna imovina u pripremi	**008**	84.106.792	128.675.735
6. Ostala nematerijalna imovina	**009**	0	0
II. MATERIJALNA IMOVINA (011 do 019)	**010**	5.615.589.140	5.619.282.183
1. Zemljište	**011**	48.212.898	45.874.038
2. Građevinski objekti	**012**	3.072.256.840	3.228.193.711
3. Postrojenja i oprema	**013**	1.898.838.445	1.871.606.567
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	**014**	67.267.436	56.690.529
5. Biološka imovina	**015**	0	0
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	**016**	595.759	572.552
7. Materijalna imovina u pripremi	**017**	467.049.233	368.190.669
8. Ostala materijalna imovina	**018**	4.205.667	4.193.541
9. Ulaganje u nekretnine	**019**	57.162.862	43.960.576
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (021 do 028)	**020**	1.033.233.166	1.352.249.650
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	**021**	0	0
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	**022**	0	0
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	**023**	0	0
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	**024**	0	0
5. Ulaganja u vrijednosne papire	**025**	590.318.187	949.270.860
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	**026**	44.106.837	25.832.668
7. Ostala dugotrajna financijska imovina	**027**	0	0
8. Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	**028**	398.808.142	377.146.122
IV. POTRAŽIVANJA (030 do 032)	**029**	97.861.131	120.615.414
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	**030**	0	0
2. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit	**031**	21.264.967	18.601.095
3. Ostala potraživanja	**032**	76.596.164	102.014.319
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	**033**	46.078.582	59.314.061
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (035+043+050+058)	**034**	5.363.675.780	5.303.862.887

I. ZALIHE (036 do 042)	**035**	110.004.192	111.171.352
1. Sirovine i materijal	**036**	27.832.404	24.834.539
2. Proizvodnja u tijeku	**037**	0	0
3. Gotovi proizvodi	**038**	0	0
4. Trgovačka roba	**039**	81.891.570	86.271.894
5. Predujmovi za zalihe	**040**	280.218	64.919
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	**041**	0	0
7. Biološka imovina	**042**	0	0
II. POTRAŽIVANJA (044 do 049)	**043**	1.220.156.441	1.327.651.717
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	**044**	0	0
2. Potraživanja od kupaca	**045**	1.177.530.696	1.289.451.144
3. Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika	**046**	0	0
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	**047**	317.705	399.688
5. Potraživanja od države i drugih institucija	**048**	14.041.238	3.345.690
6. Ostala potraživanja	**049**	28.266.802	34.455.195
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (051 do 057)	**050**	858.679.546	1.188.688.020
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	**051**	0	0
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	**052**	0	0
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	**053**	0	0
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	**054**	0	0
5. Ulaganja u vrijednosne papire	**055**	78.192.675	45.914.639
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	**056**	780.486.871	1.142.773.381
7. Ostala financijska imovina	**057**	0	0
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	**058**	3.174.835.601	2.676.351.798
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	**059**	271.993.494	261.684.248
E) UKUPNO AKTIVA (001+002+034+059)	**060**	14.079.437.450	14.454.562.443
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	**061**	0	0
PASIVA			
A) KAPITAL I REZERVE (063+064+065+071+072+075+078)	**062**	11.641.345.738	12.046.280.716
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	**063**	9.822.853.500	9.822.853.500
II. KAPITALNE REZERVE	**064**	0	0
III. REZERVE IZ DOBITI (066+067-068+069+070)	**065**	444.127.003	491.345.057
1. Zakonske rezerve	**066**	444.142.675	491.142.675
2. Rezerve za vlastite dionice	**067**	0	0
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	**068**	819.304	819.304
4. Statutarne rezerve	**069**	0	0
5. Ostale rezerve	**070**	803.632	1.021.686
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	**071**	4.020.162	2.440.397
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (073-074)	**072**	268.870.493	633.035.014
1. Zadržana dobit	**073**	268.870.493	633.035.014
2. Preneseni gubitak	**074**	0	0
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (076-077)	**075**	924.616.222	933.574.108
1. Dobit poslovne godine	**076**	924.616.222	933.574.108
2. Gubitak poslovne godine	**077**	0	
VII. MANJINSKI INTERES	**078**	176.858.358	163.032.640
B) REZERVIRANJA (080 do 082)	**079**	71.916.112	70.008.806
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	**080**	15.932.453	28.486.447
2. Rezerviranja za porezne obveze	**081**	0	0
3. Druga rezerviranja	**082**	55.983.659	41.522.359
C) DUGOROČNE OBVEZE (084 do 092)	**083**	477.218.766	507.774.673
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	**084**	0	0

2. Obveze za zajmove, depozite i slično	**085**	10.734.502	42.628.949
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	**086**	208.319.631	197.996.013
4. Obveze za predujmove	**087**	0	0
5. Obveze prema dobavljačima	**088**	0	0
6. Obveze po vrijednosnim papirima	**089**	71.323.705	64.597.147
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	**090**	0	0
8. Ostale dugoročne obveze	**091**	142.161.099	167.205.141
9. Odgođena porezna obveza	**092**	44.679.829	35.347.423
D) KRATKOROČNE OBVEZE (094 do 105)	**093**	1.786.025.728	1.741.222.810
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	**094**	0	0
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	**095**	253.154	350.687
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	**096**	4.018.487	9.941.970
4. Obveze za predujmove	**097**	28.343.872	17.289.166
5. Obveze prema dobavljačima	**098**	1.326.134.569	1.308.688.183
6. Obveze po vrijednosnim papirima	**099**	0	0
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	**100**	0	0
8. Obveze prema zaposlenicima	**101**	129.031.164	123.545.101
9. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	**102**	71.727.994	54.469.531
10. Obveze s osnove udjela u rezultatu	**103**	0	0
11. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	**104**	0	0
12. Ostale kratkoročne obveze	**105**	226.516.488	226.938.172
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	**106**	102.931.106	89.275.438
F) UKUPNO – PASIVA (062+079+083+093+106)	**107**	14.079.437.450	14.454.562.443
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	**108**	0	0
DODATAK BILANCI (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)			
A) KAPITAL I REZERVE			
1. Pripisano imateljima kapitala matice	**109**	11.464.487.380	11.883.248.076
2. Pripisano manjinskom interesu	**110**	176.858.358	163.032.640

PRILOG 2 - HRVATSKI TELEKOM d.d. – RAČUN DOBITI I GUBITKA

RAČUN DOBITI I GUBITKA
u razdoblju 01.01.2016. do 31.12.2016.

Obveznik: _____			
Naziv pozicije	**AOP oznaka**	**Prethodna godina**	**Tekuća godina**
1	**2**	**3**	**4**
I. POSLOVNI PRIHODI (112+113)	**111**	7.016.756.266	7.128.796.703
1. Prihodi od prodaje	**112**	6.918.992.004	6.969.629.549
2. Ostali poslovni prihodi	**113**	97.764.262	159.167.154
II. POSLOVNI RASHODI (115+116+120+124+125+126+129+130)	**114**	5.818.014.492	5.889.652.976
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	**115**		
2. Materijalni troškovi (117 do 119)	**116**	1.982.098.489	2.096.326.880
a) Troškovi sirovina i materijala	**117**	134.763.542	130.258.459
b) Troškovi prodane robe	**118**	1.136.920.283	1.223.632.353
c) Ostali vanjski troškovi	**119**	710.414.664	742.436.068
3. Troškovi osoblja (121 do 123)	**120**	902.402.334	873.946.572
a) Neto plaće i nadnice	**121**	518.291.066	502.210.738
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	**122**	254.961.222	247.477.311
c) Doprinosi na plaće	**123**	129.150.046	124.258.523
4. Amortizacija	**124**	1.469.720.502	1.417.375.053
5. Ostali troškovi	**125**	1.284.563.860	1.294.073.407
6. Vrijednosno usklađivanje (127+128)	**126**	89.433.231	117.416.741
a) dugotrajne imovine (osim financijske imovine)	**127**	22.754.699	79.898.703
b) kratkotrajne imovine (osim financijske imovine)	**128**	66.678.532	37.518.038
7. Rezerviranja	**129**	89.796.076	90.514.323
8. Ostali poslovni rashodi	**130**	0	0
III. FINANCIJSKI PRIHODI (132 do 136)	**131**	57.262.649	67.001.307
1. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima	**132**	0	0
2. Kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	**133**	53.491.954	51.668.320
3. Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa	**134**	3.770.695	3.644.166
4. Nerealizirani dobici (prihodi) od financijske imovine	**135**	0	0
5. Ostali financijski prihodi	**136**	0	11.688.821
IV. FINANCIJSKI RASHODI (138 do 141)	**137**	88.066.694	143.848.092
1. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima	**138**	0	0
2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	**139**	82.029.119	136.240.615
3. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	**140**	0	0
4. Ostali financijski rashodi	**141**	6.037.575	7.607.477
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	**142**	0	0
VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	**143**	0	0
VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	**144**	0	0

VIII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	**145**	0	0
IX. UKUPNI PRIHODI (111+131+142 + 144)	**146**	7.074.018.915	7.195.798.010
X. UKUPNI RASHODI (114+137+143 + 145)	**147**	5.906.081.186	6.033.501.068
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (146-147)	**148**	1.167.937.729	1.162.296.942
1. Dobit prije oporezivanja (146-147)	**149**	1.167.937.729	1.162.296.942
2. Gubitak prije oporezivanja (147-146)	**150**	0	0
XII. POREZ NA DOBIT	**151**	226.907.937	234.322.736
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (148-151)	**152**	941.029.792	927.974.206
1. Dobit razdoblja (149-151)	**153**	941.029.792	927.974.206
2. Gubitak razdoblja (151-148)	**154**	0	0
DODATAK RDG-u (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)			
XIV. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA			
1. Pripisana imateljima kapitala matice	**155**	924.616.222	933.574.108
2. Pripisana manjinskom interesu	**156**	16.413.570	-5.599.902
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVATNOJ DOBITI (popunjava poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)			
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (= 152)	**157**	941.029.792	927.974.206
II. OSTALA SVEOBUHVATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA (159 do 165)	**158**	2.494.136	-1.579.765
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	**159**	0	0
2. Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	**160**	0	0
3. Dobit ili gubitak s osnove ponovnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju	**161**	2.018.136	-1.579.765
4. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanog toka	**162**	0	0
5. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvu	**163**	0	0
6. Udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti/gubitku pridruženih poduzetnika	**164**	0	0
7. Aktuarski dobici/gubici po planovima definiranih primanja	**165**	476.000	0
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVATNU DOBIT RAZDOBLJA	**166**	0	0
IV. NETO OSTALA SVEOBUHVATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (158-166)	**167**	2.494.136	-1.579.765
V. SVEOBUHVATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (157+167)	**168**	943.523.928	926.394.441
DODATAK Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)			
VI. SVEOBUHVATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA			
1. Pripisana imateljima kapitala matice	**169**	927.110.358	931.994.343
2. Pripisana manjinskom interesu	**170**	16.413.570	-5.599.902

PRILOG 3 – OT - OPTIMA TELEKOM d.d. - BILANCA

BILANCA
stanje na dan 31.12.2016.

Obveznik: OT-OPTIMA TELEKOM d.d.			
Naziv pozicije	**AOP oznaka**	**Prethodna godina (neto)**	**Tekuća godina (neto)**
1	2	3	4
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	**001**	0	0
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (003+010+020+029+033)	**002**	356.749.725	336.736.062
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (004 do 009)	**003**	45.221.033	42.110.430
1. Izdaci za razvoj	**004**	0	0
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	**005**	45.221.033	42.110.430
3. Goodwill	**006**	0	0
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	**007**	0	0
5. Nematerijalna imovina u pripremi	**008**	0	0
6. Ostala nematerijalna imovina	**009**	0	0
II. MATERIJALNA IMOVINA (011 do 019)	**010**	307.584.178	290.632.017
1. Zemljište	**011**	23.269	23.269
2. Građevinski objekti	**012**	13.524.483	13.038.371
3. Postrojenja i oprema	**013**	278.150.339	272.055.881
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	**014**	1.026.468	803.660
5. Biološka imovina	**015**	0	0
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	**016**	0	0
7. Materijalna imovina u pripremi	**017**	14.453.640	4.464.148
8. Ostala materijalna imovina	**018**	46.822	46.822
9. Ulaganje u nekretnine	**019**	359.157	199.866
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (021 do 028)	**020**	3.944.514	3.993.615
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	**021**	0	0
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	**022**	0	0
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	**023**	35.000	35.000
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	**024**	0	0
5. Ulaganja u vrijednosne papire	**025**	0	0
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	**026**	3.909.514	3.958.615
7. Ostala dugotrajna financijska imovina	**027**	0	0
8. Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	**028**	0	0
IV. POTRAŽIVANJA (030 do 032)	**029**	0	0
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	**030**	0	0
2. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit	**031**	0	0
3. Ostala potraživanja	**032**	0	0
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	**033**	0	0
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (035+043+050+058)	**034**	98.790.045	91.083.607
I. ZALIHE (036 do 042)	**035**	108.795	118.664
1. Sirovine i materijal	**036**	0	0
2. Proizvodnja u tijeku	**037**	0	0
3. Gotovi proizvodi	**038**	0	0
4. Trgovačka roba	**039**	108.795	118.664

5. Predujmovi za zalihe	**040**	0	0
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	**041**	0	0
7. Biološka imovina	**042**	0	0
II. POTRAŽIVANJA (044 do 049)	**043**	67.408.784	70.499.339
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	**044**	0	0
2. Potraživanja od kupaca	**045**	65.986.053	68.919.153
3. Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika	**046**	0	0
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	**047**	33.083	28.713
5. Potraživanja od države i drugih institucija	**048**	332.913	189.720
6. Ostala potraživanja	**049**	1.056.735	1.361.753
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (051 do 057)	**050**	10.854.434	10.795.139
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	**051**	0	0
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	**052**	0	0
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	**053**	0	0
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	**054**	0	0
5. Ulaganja u vrijednosne papire	**055**	0	0
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	**056**	10.854.434	10.795.139
7. Ostala financijska imovina	**057**	0	0
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	**058**	20.418.032	9.670.465
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	**059**	12.085.986	10.412.975
E) UKUPNO AKTIVA (001+002+034+059)	**060**	467.625.756	438.232.644
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	**061**	328.151.090	319.189.241
PASIVA			
A) KAPITAL I REZERVE (063+064+065+071+072+075+078)	**062**	43.038.811	45.870.097
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	**063**	635.568.080	635.568.080
II. KAPITALNE REZERVE	**064**	194.354.000	194.354.000
III. REZERVE IZ DOBITI (066+067-068+069+070)	**065**	32.903.264	24.677.448
1. Zakonske rezerve	**066**	0	0
2. Rezerve za vlastite dionice	**067**	0	0
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	**068**	0	0
4. Statutarne rezerve	**069**	0	0
5. Ostale rezerve	**070**	32.903.264	24.677.448
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	**071**	0	0
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (073-074)	**072**	-832.462.707	-822.546.802
1. Zadržana dobit	**073**	0	0
2. Preneseni gubitak	**074**	832.462.707	822.546.802
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (076-077)	**075**	12.676.174	13.817.371
1. Dobit poslovne godine	**076**	12.676.174	13.817.371
2. Gubitak poslovne godine	**077**	0	0
VII. MANJINSKI INTERES	**078**	0	0
B) REZERVIRANJA (080 do 082)	**079**	571.259	166.832
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	**080**	571.259	166.832
2. Rezerviranja za porezne obveze	**081**	0	0
3. Druga rezerviranja	**082**	0	0
C) DUGOROČNE OBVEZE (084 do 092)	**083**	290.542.948	267.039.455
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	**084**	0	0
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	**085**	0	0
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	**086**	209.302.545	200.215.904
4. Obveze za predujmove	**087**	0	0
5. Obveze prema dobavljačima	**088**	10.155.206	2.226.404
6. Obveze po vrijednosnim papirima	**089**	71.085.197	64.597.147

7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	**090**	0	0
8. Ostale dugoročne obveze	**091**	0	0
9. Odgođena porezna obveza	**092**	0	0
D) KRATKOROČNE OBVEZE (094 do 105)	**093**	95.144.646	93.111.947
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	**094**	0	0
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	**095**	0	0
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	**096**	433.585	8.673.864
4. Obveze za predujmove	**097**	0	0
5. Obveze prema dobavljačima	**098**	88.695.888	68.256.781
6. Obveze po vrijednosnim papirima	**099**	0	7.060.062
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	**100**	0	0
8. Obveze prema zaposlenicima	**101**	3.181.492	3.306.646
9. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	**102**	2.831.500	4.774.534
10. Obveze s osnove udjela u rezultatu	**103**	0	0
11. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	**104**	0	0
12. Ostale kratkoročne obveze	**105**	2.181	1.040.060
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	**106**	38.328.092	32.044.313
F) UKUPNO – PASIVA (062+079+083+093+106)	**107**	467.625.756	438.232.644
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	**108**	328.151.090	319.189.241
DODATAK BILANCI (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)			
A) KAPITAL I REZERVE			
1. Pripisano imateljima kapitala matice	**109**	43.038.811	45.870.097
2. Pripisano manjinskom interesu	**110**		

PRILOG 4 – OT – OPTIMA TELEKOM d.d. - RAČUN DOBITI I GUBITKA

RAČUN DOBITI I GUBITKA
u razdoblju 01.01.2016. do 31.12.2016.

Obveznik: OT-OPTIMA TELEKOM d.d.			
Naziv pozicije	**AOP oznaka**	**Prethodna godina**	**Tekuća godina**
1	**2**	**3**	**4**
I. POSLOVNI PRIHODI (112+113)	**111**	437.702.899	454.287.411
1. Prihodi od prodaje	**112**	435.516.563	452.045.419
2. Ostali poslovni prihodi	**113**	2.186.336	2.241.992
II. POSLOVNI RASHODI (115+116+120+124+125+126+129+130)	**114**	399.080.789	417.939.033
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	**115**	0	0
2. Materijalni troškovi (117 do 119)	**116**	236.194.588	254.055.915
a) Troškovi sirovina i materijala	**117**	6.127.786	5.615.727
b) Troškovi prodane robe	**118**	32.536	867.041
c) Ostali vanjski troškovi	**119**	230.034.266	247.573.147
3. Troškovi osoblja (121 do 123)	**120**	54.130.372	48.491.280
a) Neto plaće i nadnice	**121**	30.124.915	27.991.861
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	**122**	16.580.220	13.636.857
c) Doprinosi na plaće	**123**	7.425.237	6.862.562
4. Amortizacija	**124**	63.738.965	68.970.411
5. Ostali troškovi	**125**	44.224.320	42.978.003
6. Vrijednosno usklađivanje (127+128)	**126**	2.653.326	2.956.590
a) dugotrajne imovine (osim financijske imovine)	**127**	0	0
b) kratkotrajne imovine (osim financijske imovine)	**128**	2.653.326	2.956.590
7. Rezerviranja	**129**	-1.860.782	486.834
8. Ostali poslovni rashodi	**130**	0	0
III. FINANCIJSKI PRIHODI (132 do 136)	**131**	1.907.276	2.919.640
1. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima	**132**	0	0
2. Kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	**133**	1.907.276	2.919.640
3. Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa	**134**	0	0
4. Nerealizirani dobici (prihodi) od financijske imovine	**135**	0	0
5. Ostali financijski prihodi	**136**	0	0
IV. FINANCIJSKI RASHODI (138 do 141)	**137**	27.769.839	25.450.647
1. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima	**138**	0	0
2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	**139**	27.769.839	25.450.647
3. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	**140**	0	0
4. Ostali financijski rashodi	**141**	0	0
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	**142**	0	0
VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	**143**	0	0
VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	**144**	0	0
VIII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	**145**	0	0
IX. UKUPNI PRIHODI (111+131+142 + 144)	**146**	439.610.175	457.207.051
X. UKUPNI RASHODI (114+137+143 + 145)	**147**	426.850.628	443.389.680
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (146-147)	**148**	12.759.547	13.817.371

1. Dobit prije oporezivanja (146-147)	**149**	12.759.547	13.817.371
2. Gubitak prije oporezivanja (147-146)	**150**	0	0
XII. POREZ NA DOBIT	**151**	83.373	0
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (148-151)	**152**	12.676.174	13.817.371
1. Dobit razdoblja (149-151)	**153**	12.676.174	13.817.371
2. Gubitak razdoblja (151-148)	**154**	0	0
DODATAK RDG-u (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)			
XIV. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA			
1. Pripisana imateljima kapitala matice	**155**	12.676.174	13.817.371
2. Pripisana manjinskom interesu	**156**	0	0
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVATNOJ DOBITI (popunjava poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)			
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (= 152)	**157**	12.676.174	13.817.371
II. OSTALA SVEOBUHVATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA (159 do 165)	**158**	0	0
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	**159**	0	0
2. Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	**160**	0	0
3. Dobit ili gubitak s osnove ponovnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju	**161**	0	0
4. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanog toka	**162**	0	0
5. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvu	**163**	0	0
6. Udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti/gubitku pridruženih poduzetnika	**164**	0	0
7. Aktuarski dobici/gubici po planovima definiranih primanja	**165**	0	0
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVATNU DOBIT RAZDOBLJA	**166**	0	0
IV. NETO OSTALA SVEOBUHVATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (158-166)	**167**	0	0
V. SVEOBUHVATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (157+167)	**168**	12.676.174	13.817.371
DODATAK Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)			
VI. SVEOBUHVATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA			
1. Pripisana imateljima kapitala matice	**169**	12.676.174	13.817.371
2. Pripisana manjinskom interesu	**170**	0	0

PRILOG 5 – VIPNET d.o.o. - BILANCA

VIPnet d.o.o. i njegova ovisna društva

Konsolidirani i odvojeni izvještaj o financijskom položaju

na dan 31. prosinca 2016.

		Grupa		Društvo	
	Bilješka	**31. prosinca 2016.**	31. prosinca 2015.	**31. prosinca 2016.**	31. prosinca 2015.
		tis. kn	tis. kn	**tis. kn**	tis. kn
IMOVINA					
Nekretnine, postrojenja i oprema	*14*	**1.560.170**	1.405.125	**1.364.944**	1.187.743
Nematerijalna imovina	*15*	**1.097.603**	1.167.483	**1.084.872**	1.159.622
Ulaganja	*17(a)*	**6.976**	8.767	**319.853**	315.283
Odgodena porezna imovina	*16*	**47.821**	35.961	**47.584**	35.961
Ukupna dugotrajna imovina		**2.712.570**	2.617.336	**2.817.253**	2.698.609
Kratkoročna ulaganja	*17(b)*	**2.984**	2.901	**2.984**	2.901
Zalihe	*18*	**95.144**	162.852	**95.144**	162.852
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	*19*	**992.218**	992.644	**972.694**	972.147
Povrat poreza na dobit		**-**	16.557	**-**	16.617
Novac i novčani ekvivalenti	*20*	**214.172**	127.824	**203.991**	122.581
Ukupna kratkotrajna imovina		**1.304.518**	1.302.778	**1.274.813**	1.277.098
Ukupna imovina		**4.017.088**	3.920.114	**4.092.066**	3.975.707
VLASNIČKA GLAVNICA					
Temeljni kapital	*21*	**454.211**	454.211	**454.211**	454.211
Zadržana dobit	*21*	**132.903**	85.097	**142.259**	94.949
Pričuva iz revalorizacije ulaganja	*21*	**(2.350)**	(2.866)	**(2.350)**	(2.866)
Ostale pričuve	*21*	**250.000**	180.000	**250.000**	180.000
Ukupna vlasnička glavnica		**834.764**	716.442	**844.120**	726.294
OBVEZE					
Odgodena porezna obveza	*16*	**29.722**	32.754	**29.217**	32.754
Dugoročna rezerviranja	*22*	**163.788**	172.186	**163.788**	172.186
Dugoročni krediti	*24*	**1.939.536**	1.524.165	**1.939.536**	1.524.165
Ukupne dugoročne obveze		**2.133.046**	1.729.105	**2.132.541**	1.729.105
Kratkoročni krediti	*24*	**249.521**	687.394	**249.521**	687.394
Kratkoročna rezerviranja	*22*	**-**	3.671	**-**	3.671
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	*23*	**751.412**	755.347	**826.330**	801.088
Obveza za porez na dobit		**24.249**	-	**15.457**	-
Prihod budućeg razdoblja	*3(l)*	**24.096**	28.155	**24.097**	28.155
Ukupne kratkoročne obveze		**1.049.278**	1.474.567	**1.115.405**	1.520.308
Ukupne obveze		**3.182.324**	3.203.672	**3.247.946**	3.249.413
Ukupno vlasnička glavnica i obveze		**4.017.088**	3.920.114	**4.092.066**	3.975.707

Bilješke sačinjavaju sastavni dio konsolidiranih i odvojenih financijskih izvještaja.

PRILOG 6 – VIPNET d.o.o. - RAČUN DOBITI I GUBITKA

VIPnet d.o.o. i njegova ovisna društva

Konsolidirani i odvojeni izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

za godinu zaključno s 31. prosincem 2016.

	Bilješka	Grupa 2016. tis. kn	Grupa 2015. tis. kn	Društvo 2016. tis. kn	Društvo 2015. tis. kn
Prihodi iz osnovne djelatnosti	7	3.004.916	2.810.284	2.988.765	2.784.224
Ostali prihodi	8	79.158	78.027	90.017	87.483
Ukupni poslovni prihodi		3.084.074	2.888.311	3.078.782	2.871.707
Utrošene sirovine i materijali te korištene usluge	9	(1.902.209)	(1.802.704)	(1.997.400)	(1.889.461)
Troškovi osoblja	10	(282.559)	(272.268)	(263.314)	(251.713)
Amortizacija dug. materijalne i nematerijalne imovine	14,15	(592.667)	(528.956)	(568.145)	(502.751)
Ostali poslovni rashodi	11	(212.536)	(195.837)	(216.464)	(198.347)
Dobit iz redovnog poslovanja		94.103	88.546	33.459	29.435
Financijski prihodi	12	44.025	25.639	91.635	95.898
Financijski rashodi	12	(73.048)	(93.349)	(72.827)	(93.145)
Neto financijski prihod/(rashod)		(29.023)	(67.710)	18.808	2.753
Dobit prije poreza		65.080	20.836	52.267	32.188
Porez na dobit	13	(17.274)	(496)	(4.957)	3.390
Dobit tekućeg razdoblja		47.806	20.340	47.310	35.578
Ostala sveobuhvatna dobit	21	516	(1.867)	516	(1.867)
Ukupna sveobuhvatna dobit tekućeg razdoblja		48.322	18.473	47.826	33.711

Bilješke sačinjavaju sastavni dio konsolidiranih i odvojenih financijskih izvještaja.

Potpisano u ime Grupe 20. ožujka 2017. godine:

Jiří Dvorjančanský
Član Uprave

Johannes Kandera
Član Uprave

VIPnet d.o.o.
Vrtni put 1 - 10000 Zagreb